TOPRAK
İŞVEREN

TÜRKİYE
TOPRAK, SERAMİK, ÇİMENTO
VE CAM SANAYİİ
İŞVERENLERİ SENDİKASI
YAYIN ORGANIDIR.

EYLÜL 2015 SAYI 107

EKONOMİDE YENİ DENGELER

TÜRKİYE TOPRAK,SERAMİK,ÇİMENTO VE CAM SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI

Türkiye
Toprak, Seramik, Çimento
ve Cam Sanayii
İşverenleri Sendikası
Adına Sahibi
Yönetim Kurulu Başkanı
ZEKAİ EREZ
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. BEKİR UZUN

Basın Müşaviri
HÜLYA TİMUÇİN

İdare Yeri:
Burhaniye Mahallesi
Beybostanı Sokak No: 30/A,
34676 Beylerbeyi-İstanbul
Tel: 0 (216) 422 09 39 pbx
Faks: 0 (216) 422 09 49

Dergimiz Basın Ahlak
Yasasına Uyar.

Baskı - Yapım
KADIKÖY BASIM
REKLAMCILIK SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
Şerifali Mah. Turgut Özal Bulvarı No:207/A
Ümraniye - İstanbul
Tel: 0 (216) 415 83 83
Fax: 0 (216) 466 13 08

Yayın Türü
Yerel Süreli Yayın

Dergimiz 3 Ayda Bir Yayınlanır.

www.toprakisveren.org.tr
E-mail: toprak@toprakisveren.org.tr

Baskı Tarihi
30.09.2015

İçindekiler

4 Türkiye'nin Ekonomik Dengeleri
Prof. Dr. Zafer TUNCA

7 Türkiye'nin Sorunları Çözümsüz Değildir, Hiçbir Şekilde Karamsarlığa Kapılmamalıyız
Prof. Dr. Osman ALTUĞ

14 "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi"
Yapı Merkezi ARGE Bölümü
Prof. Dr. Müh. Ergin ARIOĞLU
Yük. Müh. Fatma Sevil MALCIOĞLU
Dr. Müh. Burak GÖKÇE

20 Yargıtay Kararları

24 Üyelerimizden Haberler...
• Yapı Merkezi:
"Kıtalar Buluştu; Tünelcilikte Yeni Bir Çağ Açıldı"
• Duravit'ten Yeni Tasarımlar
• Vitra'dan Yeni Tasarımlar

Türkiye'nin Ekonomik Dengeleri

Günümüzde büyüyememe, yani durgunluk ekonomik açıdan tüm dünyayı meşgul eden en önemli sorunlardan biridir. Bu açıdan bakıldığında Türkiye'nin de son yıllarda durgunluğa girmiş olduğu ve orta gelir tuzağına takılmış olduğu görüşü ortaya atılmaktadır. Konuyu inceleyebilmek için öncelikle orta gelir tuzağının ne olduğunun tanımını vermeye çalışalım.

Bir ekonominin belli bir gelir düzeyine ulaştıktan sonra o gelir düzeyinde takılıp kalmasına orta gelir tuzağı denmektedir. Ancak görüldüğü gibi bu tanımda hangi gelir düzeyinden söz edildiği önemlidir. İlk başlarda, yani bu kavram ilk kez ortaya atıldığında ABD kişi başına ulusal gelirinin %20'sine sahip ülkeler, orta gelir düzeyine sahip ülkeler olarak tanımlanıyordu. Ancak orta gelir grubu tanımı olarak günümüzde bir de Dünya Bankasının yaptığı sıralama kullanılmaktadır. Bu tanıma göre geliri yaklaşık 1.000 $ - 12.000 $ arasında olan ülkeler orta gelir grubunda sayılmaktadır. Bunun altı düşük gelirli ekonomiler, üstü ise yüksek gelirli ekonomiler olarak adlandırılmaktadır. Orta gelir grubu da iki alt gruba ayrılmakta ve yaklaşık 1.000 $ - 4.000 $ arası alt orta gelir grubu 4.000 $ - 12.000 $ arası da üst orta gelir grubu olarak adlandırılmaktadır[1].

Soruna ABD kişi başına ulusal gelirinin %20'si olarak bakıldığında,

Prof. Dr. Zafer TUNCA
İstanbul Kültür Üniversitesi
İİBF İktisat Bölümü

2007 yılından itibaren 2009 hariç olmak üzere Türkiye'nin orta gelir düzeyini yakaladığı görülmektedir. Ancak hemen belirtelim 2009 sonrasında Türkiye kişi başına gelirinin, ABD kişi başına gelirine oranı %20-%22 arasında kalmıştır. Bu hali ile Türkiye ekonomisi son 7-8 yıldır orta gelir tuzağına takılmış görünümü vermektedir.

Bir ekonominin orta gelir tuzağında oluğunu ortaya koyan belirtilere gelince, bunlardan en önemlisi ülkede tasarruf oranlarının düşük oluşu, yani yatırımları karşılayamayacak düzeyde bulunmasıdır ki; bu da temel yapısal dengesizliklerden en önemlisi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan Türkiye'nin yapması gerekenlerin başında Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın (GSYH) %13'ü dolayına düşmüş bulunan tasarruf oranını arttırması gelmektedir. GSYH'nın %22-%23'ü dolayında olan yatırımlarla tasarruflar arasında oluşan, GSYH'nın %10'u kadar olan fark yabancı tasarruflarla kapatılmak zorunda kalmakta, ülke yabancı ülkelere kısa vadeli borçlanmakta ya da rezervlerinden ödeme yapmaktadır. Yabancıların kendi tasarruflarını uzun vadeli doğrudan yabancı sermaye yatırımı olarak ülkeye getirmesi ise en tercih edilebilir alternatif olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle yabancı yatırım ortamının iyileştirilmesi ve tasarrufların arttırılmasına yönelik önlemler hayati önem taşımaktadır. Örneğin, bireysel emeklilik yolu ile tasarrufların teşviki olumlu bir yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık tüketici kredilerinin özendirilmesinin yarattığı tüketim artışı, yatırım tasarruf açığının sürmesine katkı yapmaktadır.

> Türk Lirası 1990'lı yılların başından beri aşırı değerli bir para görünümünde olup bu olayın yarattığı tahribat ekonomimizde bugünkü kırılganlığın en önemli nedenlerinden biridir. TL'nin aşırı değerli konumda olması ithalatı ucuzlatarak yerli girdi üreten sanayilerin gerilemesine neden olmuştur. Bugün ihracat yapan sanayi dallarında yerli katma değer oranı son derece düşük düzeydedir.

Belirtilerden ikincisi ise sanayi kesiminde görülen yavaşlama ve çeşitlenmenin gerçekleşmemesidir. Çeşitlenme açısından Türkiye sanayi kesimi başarılı olarak nitelendirilebilirse de bu konuda da bir envanter çalışmasının gerekli olduğu konusunda konu ile ilgili herkes fikir birliği içindedir. Sanayi kesiminin GSYH içindeki payı son yıllarda %23-%25 arasında değişmektedir. Bu konuda kapasite arttırıcı yatırımlarla birlikte yenilik getiren, daha ileri ve daha yeni teknoloji uygulayan yatırımlara ihtiyaç vardır. Özellikle imalat sanayiinde katma değeri arttırıcı yeni bir özendirme sistemine gereksinim vardır.

Nihayet belirtilerden üçüncüsü ise emek piyasasında koşulların olumsuz görünümde olmasıdır. Sanayi kesimindeki kayıt dışılık ayrı

bir yapısal sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Emeğin verimli olmasının temel iki koşulu vardır. Bunlardan ilki sağlıklı olması, ikincisi ise emek sahibinin iyi eğitilmiş olmasıdır. Bu nedenle yeni teknoloji yaratacak ya da en azından ileri teknolojiyi uygulayacak yetenekte işgücünün yetiştirilmesi gerekir. Bunun da yolu çağdaş ve pozitif bilimden geçmektedir.

Türkiye'nin önemli yapısal dengesizliklerinden bir tanesi de dış açık vermeden büyüyemez oluşudur. Bilindiği gibi büyüme bir kaynak sorunudur. Yurt içi tasarrufları yetersiz olduğu için Türkiye, hedeflenen büyümesi için gerekli yatırımları yapacak kaynağa sahip değildir. Bu kaynak açığı yukarıda belirtildiği gibi yabancıların tasarrufları ile kapatılmaya çalışılmaktadır. Kaynak açığının dış yansıması da Ödemeler Dengesi açığı olarak kendisini göstermektedir. Bir ülke eğer yeterli kaynağı bulamazsa ödemeler dengesi açığını ve dolayısıyla tasarruf açığını kapatamaz, hedeflenen büyüme için gerekli yatırımları yapamaz ve sonuçta büyüme hedefine ulaşamaz.

Son zamanlarda döviz fiyatlarında meydana gelen artışlar yukarıdaki ilişkilerin açıklanması açısından son derece önem arz etmektedir. Kuşkusuz ekonomide faiz, enflasyon ve reel ücret düzeyi oranları da en az döviz fiyatları kadar önemli göstergelerdir.

Yılbaşından bu yana Ocak-Ağustos döneminde Türk Lirası yaklaşık olarak Dolar karşısında %28, Euro karşısında da %16 değer kaybetmiş bulunmaktadır. Bir ülke parasının yabancı paralar karşısında değer kaybetmesi o ülkenin ihracatını arttırıcı, ithalatını da azaltıcı etki yapar. Oysa Türkiye'nin durumu bu açıdan farklılık göstermektedir. Yılbaşından bu yana hem ihracatımız, hem de ithalatımız

azalmaktadır, oysa sağlıklı bir ekonomide her ikisinin de artması gerekir.

2015 yılının ilk 8 ayında ihracatta %9,4, ithalatta ise %10,6 oranında bir azalma kaydedilmiş bulunmaktadır[2]. İthalat azalırken özellikle hammadde ve aramalı ithalatımızda meydana gelen ve sürekli hale gelen azalma, büyüme açısından kötü bir sinyaldir. Burada petrol fiyatlarındaki düşüşün de ithalattaki azalmaya olumlu katkı yaptığını söylemek gerekir.

Türk Lirasının değer kaybının ihracat ve ithalatımıza etkisi Euro / Dolar kurundan da önemli ölçüde etkilenmektedir. Türkiye'nin ihracatında Euro'nun, ithalatında ise Doların ağırlığı daha fazladır. Bir başka deyişle Türkiye daha çok Euro ile ihracat yaparken, ithalatı ise daha çok Dolar ile yapmaktadır. Yani uluslararası piyasalarda Euro Dolara karşı değer kazanmış olsa ihracattaki azalma bu kadar olmayacaktı. Ancak olay sadece Euro /Dolar paritesi ile açıklanacak kadar basit değildir.

Türk Lirası 1990'lı yılların başından beri aşırı değerli bir para görünümünde olup bu olayın yarattığı tahribat ekonomimizde bugünkü kırılganlığın en önemli nedenlerinden biridir. TL'nin aşırı değerli konumda olması ithalatı ucuzlatarak yerli girdi üreten sanayilerin gerilemesine neden olmuştur. Bugün ihracat yapan sanayi dallarında yerli katma değer oranı son derece düşük düzeydedir. Bazı sektörlerde ihraç malları içinde ithalatın payı %70-%80'lere ulaşmaktadır. Bu olay ithalata aşırı derecede bağımlı bir sanayi yapısının ortaya çıkmasına ve GSYH içinde sanayi kesiminin payının sürekli gerilemesine neden olmuştur. TÜİK verilerine göre 1998 yılında cari fiyatlarla GSYH içindeki payı 23,6 olan imalat sanayi, 2014 yılında %15,8'lik bir paya sahiptir. 2009 yılındaki krizin etkisi ile küçülen söz konusu sektör, ardından iki yıllık bir toparlanmadan sonra çok yavaşlamış ve büyüme hızı önemli ölçüde düşmüştür. İmalat sanayiindeki bu durgunluk istihdam üzerine de olumsuz etki yaratmaktadır. İstihdam yaratma kapasitesi düşen imalat sanayi, %10-%11 dolayında takılıp kalan işsizliği de yapısal hale getirmiştir.

TC Merkez Bankası tarafından hesaplanan efektif reel döviz kurları Türkiye'deki ve onun ticaret ortaklarındaki fiyat artışlarını dikkate alarak TL'nin yabancı paralar karşısındaki değerinin ne olması gerektiğini hesaplamaktadır. Eğer

indeks rakamları 100'ün üzerinde ise TL aşırı değerli, altında ise düşük değerli demektir. TCMB verilerine göre son 2-3 aydır TL hafif düşük değerli gözükmektedir.

1990 yılından bu yana uygulanan yüksek faiz düşük kur politikasının sürdürülebilmesine dünyada yaşanan dolar bolluğu da önemli katkıda bulunmuştur. ABD'nin Çin karşısında verdiği ticaret açıkları dolayısıyla piyasaya sürdüğü dolarlar, yüksek faiz ödeyen ülkelere sıcak para şeklinde transfer olmuş ülkemiz de bu olaydan etkilenerek döviz kurlarını düşük tutabilmiştir. 1999 ve 2001 krizleri sonrasında ekonomiyi canlandırmak uğruna alınan önlemler sonucunda batı ekonomilerinde faizler %1-%3 arasına, hatta zaman zaman reel olarak negatif düzeylere inmiş ve uluslararası fonların gelişmekte olan piyasalara akmasına neden olmuştur. Bu gelişmeden Türkiye'de nasibini almış ve TL'nin aşırı değerli olmasına neden olmuştur. Sonuçta ekonomi yapısal bir değişikliğe uğrayarak istihdam yaratamayan, yerli katma değeri düşük bir sanayi ortaya çıkmıştır. Aynı tahribatın tarım kesimi için de geçerli olduğunu söyleyebiliriz. Türkiye eskiden kendisine yeten ürünleri şimdi ithal etmek durumundadır.

Bu olayın bir başka etkisi de ulusal gelirin dolar ile ifadesinde kendisini göstermektedir. Dolar son bir yıl içerisinde %38 Ocak ayından bu yana da %28 değer kaybına uğramış bulunmaktadır. Dolar fiyatı düştükçe ulusal gelir yüksek, yükseldikçe de düşük gözükmektedir. Bu açıdan son dört çeyrek verilerini kıyasladığımızda geçen yıl GSYH 800,1 milyar dolar iken şimdi 772,3 milyar dolara gerilemiştir. Oysa geçmiş dönemlerde dolar fiyatı düşük tutulabildiğinden, yani TL olması geren değerin daha üzerinde bir değere sahipken, ulusal gelirimiz de olması gereken gerçek rakamın üstünde bir değerle ifade edilmiştir.

Döviz kurlarına bağlı olarak ortaya çıkan en önemli dengesizlik kendisini ödemeler dengesi açığı, ya da başka bir deyişle cari işlemler dengesi açığı, kısaca cari açık şeklinde göstermektedir. 2014 yılı sonunda cari açık 46,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiş ve GSYH'ya oranı %5,8 olmuştur. Oysa 2011 yılında dış açığın milli gelire oranı %9,7'ye çıkınca bu açığın sürdürülebilir olmadığı görülmüş ve bazı önlemler alınmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda iç talebi ve dolayısıyla ithalatı kısabilmek amacı ile bir yandan bankaların kredi artışlarını sınırlayacak şekilde zorunlu karşılıklar attırılırken, diğer yandan kredi kartlarının kullanımı ile ilgili bazı sınırlamalar getirildi. Bu önlemlere ilave olarak ABD merkez bankası Fed'in QE (Quantitative easing) programını sona erdireceğini açıklaması ile birlikte dolar fiyatı yükselmeye başladı. Dolar fiyatının yükselmesi nedeniyle birlikte ithalatın pahalılaşması bir taraftan ithalatı azaltırken, diğer taraftan cari işlemler açığının da küçülmesine neden oldu. Bu küçülmede hiç kuşkusuz büyüme hızındaki düşüşün de önemli etkisi bulunmaktadır. Üç seneyi aşkın bir süredir Türkiye'nin büyüme hızı, potansiyel büyüme hızı olarak nitelenen %5'in altındadır. 2012, 2013, 2014 yıllarında büyüme hızı sırasıyla %2,1, %4,2 ve %2,9 olarak gerçekleşmiştir. İçinde bulunduğumuz yılda da bu oranın %3 dolayında olması beklenmektedir. Görüldüğü gibi büyüme hızının düşmesi cari açıktaki düşüşle birlikte seyretmektedir.

Burada çok önemli bir nokta da dış açığın finansman yöntemi ile ilgilidir. 2015 yılı ilk yedi ayında cari işlemler dengesi 25,4 milyar dolar açık vermiş bulunmaktadır. Geçen yılın aynı döneminde açık 26,9 milyar dolardı, bu da bize dış açığın küçülmeye devam ettiğini göstermektedir. Açığın finansmanına baktığımızda 25,4 milyar dolarlık açığın %36'sının, yani 9 milyar dolarlık kısmının nereden geldiği pek bilinmeyen net hata ve noksan kalemindeki dövizlerle finanse edildiği görülmektedir. Bu çok ciddiye alınması gereken bir olaydır. Bunun yanı sıra TCMB tarafından oluşturulan verilere göre ilk yedi ayda net olarak doğrudan yabancı yatırım girişi 6,7 milyar dolardır. Bunu da hariç tutarsak 9,7 milyar dolarlık finansmanın nispeten daha kısa vadeli olduğunu görürüz. Sonuç olarak; ödemeler dengesi açığının finansmanında kısa vadeli sermaye girişleri uzunca bir süredir ağırlık taşımaktadır. Bu da Türkiye ekonomisindeki kırılganlığın bir başka nedenidir.

Son söylediğimizi bir de Türkiye'nin dış borçları açısından incelersek daha da anlamlı olacaktır. Türkiye'nin 2015 yılı birinci Çeyreği sonunda dış borç toplamı 393 milyar dolar olup, GSYH'ya oranı %49,4 'e ulaşmıştır. Bu kabul edilebilir bir düzey olmakla birlikte borç toplamının yarısından fazlası, 222 milyar doları son on yılda alınmış borçtur. 393 milyar dolarlık dış borcun %70'i özel kesime ait 277 milyar dolarlık borçtur. Daha da önemlisi bu 277 milyar dolarlık borcun da %40'ı kısa vadelidir. Kırılganlıklardan biri de burada ortaya çıkmaktadır. Sanırım Türkiye en başarılı özelleştirmeyi dış borçlar konusunda yapmış bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi ekonomimizin yapısal hale gelmiş sorunları, dengesizlikleri ve kırılganlıkları bulunmaktadır. Bütün bunların çözümü de acil yapısal önlemleri gerektirmektedir.

Dipnotlar

1) Gruplandırma değerleri akılda kolay kalması için yuvarlanarak verilmiştir. Ayrıntılı bilgi için Bkz. "Dünya Kalkınma Raporu" Dünya Bankası Yayını, 2012; s. 389

2) Ocak-Temmuz verileri TC Hazine Müsteşarlığından alınmıştır. Ağustos ayında TİM verileri kullanılmıştır.

Türkiye'nin Sorunları Çözümsüz Değildir, Hiçbir Şekilde Karamsarlığa Kapılmamalıyız

Sayın Hocam, Ekonomi reel olarak kan kaybediyor. Özellikle döviz kurlarında yaşanan büyük değişiklikler kamu ve özel kesime büyük yük bindirdi. Bu gelişmeler ışığında iş yaşamı daralacak, iflaslar olabilir, işsizlik artabilir. Bütün bu yaşananlarla birlikte ekonomideki bu son gelişmeleri değerlendirir misiniz?

İktisadi sistem bir sosyal organizasyondur. Bu sosyal organizasyonun temel görevi insanları mutlu etmektir. İnsanları mutlu etmenin yolu da insanlara helalinden iş bulmaktan geçer. Helalinden iş bulan sistem yaşar. Helalinden iş bulamayan sistemin yaşama şansı yoktur. Komünist olabilirsin, kapitalist olabilirsin, hatta şeriat devleti olabilirsin. İş bulabiliyorsan, o sistem yaşar. Peki, "Türkiye acaba insanların mutluluğunu sağlayıcı bir ekonomik bir sistemin neresindedir?" dediğimiz zaman şunları görüyoruz.

Türkiye yakın dönemde; 12 Aralık 1999'a kadar yüksek kur düşük reel faiz uygulaması yapmıştır. Sonrasında 12 Aralık 1999'da, güçlü ekonomiye geçiş programı adı altında 24 Ocak 1980 - 12 Aralık 1999 arasında uyguladığı sistemin tamamen tersi düşük kur yüksek faiz modeline geçmiştir. Bu modeli uygulamaya geçtiğinde, bizim bu modele teşhisimiz aynen şöyle olmuştur "Türkiye'ye bir deli gömleği giydirilmiştir". Ve bugün Türkiye 12 Aralık 1999'da girdiği ve 2002 seçimlerinden itibaren AKP iktidarının başlangıçta tamamen karşısında olduğunu söylediği bu sistemin uygulanması sonucu bugünkü noktaya gelmiştir.

Ne demek bu düşük kur yüksek faiz? Dünyada o sıralarda bir dolar bolluğu var, adamlar paraları koyacak yer bulamıyorlar, dolayısıyla dışarıdan dolar cinsinden

Prof. Dr. Osman ALTUĞ
Marmara Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü

borçlanmak ucuz, kurlarda da yükselme olmuyor, yükselirse de siz sistemle (Yüksek döviz rezervi) kafasına kafasına vurursunuz. İşte bu şekilde Türkiye dolar cinsinden dışarıda, Türk Lirası cinsinden içeride borçlanmıştır.

Peki, bu borçlandığı paralarla ne yapmıştır, borçlandığı paralarla fabrika mı yapmış? Hayır! İnsanlara iş bulmak için ne yapmış? Hepsi hayır! Peki, ne yapmıştır? İnsanları borçlanmaya alıştırarak 20 milyon otomobil, 60 milyon cep telefonu ithal etmiştir. Ve Türkiye gıda maddelerinde bile bir ithal cenneti haline gelmiştir. Çünkü kurlar ne kadar düşük olursa Türk tüketicisine mal ve hizmetler o kadar ucuza satılır.

Diyeceksiniz ki efendim 20 milyon otomobil gelmiş ama Türkiye bundan da şu kadar vergi almış. Tabii orada eğlence başlar! Adamların otomotiv fabrikaları var, fabrikalarının çalışması için müşteriye ihtiyaçları var, müşteri ne ister uygun fiyat, uygun kalite, uygun teslim zamanı. Ayrıca ürettikleri otomobilleri satmak için Türkiye'ye kredileriyle birlikte gelmişler.

Otomobil ortalama 10 bin dolar. Türkiye de vergi alıyor, 10 bin dolar da vergi için, yani adam gelirken 20 bin dolar da kredi getirmiştir. Bu şekilde Türkiye otomobil başına 20 bin dolar dışarıya borçlanmıştır. Evet, bu sistem ile Türkiye Otomobil başına azalma 20 bin dolar borçlanılmış, devletin vergi diye aldığı 10 bin dolar daha sonra ödeyeceği bir para, yani finansal anlamda avans niteliğinde bir para. Tabii bu otomobillerin yürümesi için benzine ihtiyaç var, benzini de borçlanarak almışsınız. Böylece bu son 12 yılda insanımızı görünürde de olsa mutlu etmişsinizdir. Ancak kredi kartlarıyla insanlar borçlanmış, tüketim harcamaları artmıştır.

Bu dışarıdan aldığınız dolarları ne yaptınız? Yatırıma dönüştürmediniz. Neye dönüştürdünüz? Büyük ölçüde betona yani inşaat yatırımlarına. Bugün inşaat yatırımlarını da elinize yüzünüze bulaştırdınız. Bunun da birçok yönü var. Ondan sonra dediniz ki "Türkiye'nin borç ödeme sorunu yoktur." Gerçekten Türkiye'nin öyle bir sorunu yoktur. Niye? Çünkü ödemez. Ne yapar, dünyanın en yüksek faizini öder ve gelecek nesillere poliçe çeker. Bugün biz yiyelim, sonra gelecek nesiller ödesin. Tabi her borcun bir ödeme vadesi vardır. Devlet dışarıya borçlandı, millet almış olduğu kredileri tüketim harcamalarında kullandı. Peki, bu borç nasıl ödenecek?

5 milyon kredi kartı borçlusu var. Öbür taraftan çekler ödenmiyor. O

> Ekonominin kanunları acımasızdır. Tek bir kanun vardır. Arz ve talep! Dolara olan talebimiz artıkça doların fiyatı artar.

zaman çok pratik çözüm yolları bulursunuz. Bu çözüm yollarının tamamı seçmene rüşvet niteliğindedir. Ne demek bu, ne kadar çek borçlusu var, diyelim ki 100 bin kişi, ne kadar çek alacaklısı var 100 kişi, o zaman 100 bin kişiye çek affı çıkarırsanız 100 bin oy gelir. Bunu milyonlarla ifade edebilirsiniz, 12 yılda kaç milyon çek karşılıksız çıktı? Bu çekler ödenmezse daha evvel hapis cezasıyla kişiyi cezalandırmak söz konusuydu. Hemen siyasi bir mülahazayla çek affı çıkartırsınız. Kimin cebinden? İşverenlerin cebinden. İşverenlere dendi ki "arkadaş siz alacaklarınızı almayın, ben bunları affedeyim". Kimin cebinden? Bankaların, eş deyişle işverenin cebinden.

Evet, “5 milyon kredi kartı borçlusu var” dedik. 60 milyon kredi kartı var, herkesin cebinde kredi kartı. Bankalar yurt dışından ucuza dolarla borçlanıyor. Dolayısıyla millete de kredi kartı çerçevesi içerisinde TL cinsinden faizle kullandırtıyor. Ödemedi de, o zaman dediniz ki bankalara"kardeşim sizin bu kredi kartından mütevellit alacaklarınızı yeniden yapılandıralım". Ne demek yeniden yapılandırmak? Faizlerini düşürün vadelerini uzatın. Peki, bankalar bunu nasıl fonlayacak? Orada da devreye hemen Merkez Bankası müessesesi girdi. Hatırlarsanız o dönem sürekli "Merkez Bankası faizleri düşürsün" deniyordu. Böyle demelerinin özünde şu var. Bankalar bu yeniden yapılandırma daha kısaca kredi kartı affı nedeniyle zorda, o zaman Merkez Bankası ucuz faizle bankalara borç versin ve bankalar da bu finansal açıklarını kapasın, ne güzel!

Bu arada ne iş! İhracat rekorları kırıyoruz. Çok güzel dört dörtlük! Peki bu ihracat rekoru, senin ülkenin ürettiği mallardan yapılan ihracat mı? Yoksa dışarıdan ithal edip daha sonra ihraç ettiğimiz montaj üretim mi? İhracatın katma değeri %7, Peki faiz, %22. Sanayicinin kredi maliyeti üç aşağı beş yukarı bu noktada. Çok eğlenceli!

Peki dediniz ki, kardeşim bizim döviz rezervlerimiz ne durumda? Çok iyi. Hakikaten çok iyi gözüküyor.

Bugün itibarıyla baktığımızda 600 milyar dolar borcumuz var. Bunun 120 milyar dolarını döviz rezervi olarak tutuyoruz. Ne demek bu? Amerika'da faiz yıllık yüzde yarım, Türkiye'de devletin yıllık borçlanma faizi ortalama %12, yani 24 kat daha fazla faiz. Siz bu döviz rezervlerinizi nerede tutuyorsunuz? Yabancı bankalarda. Yabancı bankalardan bunun karşılığında ne kadar faiz alıyorsunuz? 12 yıllık ortalama %22 ile borçlanmışsınız, onlara da %5 ile satmışsınız. Aynı yabancı banka sisteminden %22 ile borç para alıyorsunuz, onlardan %22 borçla aldığınız parayı onlara Rezerv namı altında %5 ile satıyorsunuz. Demek ki %17 bir güzel zarar ediyorsunuz. Ve bunun Türkiye'ye maliyeti ayda 1milyar 200 milyon dolar.

Döviz rezervlerinin yüksekliği borçlu ülkelerde o ülkelerin itibarını değil itibarsızlığını gösterir. Amerika Birleşik Devletleri'nin döviz rezervleri

ki doları o basıyor, 80 milyar dolar. Türkiye'de demek ki Amerika'dan %50 daha fazla döviz rezervi bulunmakta! O nedenle devlet büyüklerimizi Wall Street'te borsada çan çalmaya çağırdılar. Eski cumhurbaşkanımız Abdullah Gül gitti, daha sonra başbakan da gitti. Ben de dedim ki "Bu çanlar kimin için çalıyor?".

Güleriz ağlanacak halimize. Demek ki Türkiye son 12 yılda, düşük kur, yüksek faiz modelinin kurbanı oldu. Şu soruyu sormak lazım, 24 Ocak 1980 - 12 Aralık 1999 arasında Türkiye'yi yönetenler bu işi bilmiyorlar mıydı? Yani Turgut Özal bilmiyordu. Süleyman Demirel de bilmiyordu, ondan sonra işte bir yığın sayarsınız, koalisyon hükümetlerini söylersiniz. Peki, en iyi kim biliyor? Mevcut iktidar biliyor. Çünkü bu şekilde ülkeyi, seçmeni borçlandırarak mutlu ettiniz. Hah şimdi bu bir saadet zinciri, döviz cinsinden borçlanma imkânımız daraldı. Neden daraldı? Amerika Birleşik Devletleri geçtiğimiz yıl "ben artık dünyanın bekçisi olamayacağım" dedi. Ve vatandaşlarına dünya piyasalarında, borsada ne kadar dolarları varsa toplayıp getirmesini söyledi. Tabii yatırımcının borsalardan bir anda çekilmesi yatırımcının aleyhinedir. Çünkü kâğıtlar sıfırlanır. O zaman belli bir takvim içerisinde borsayı yavaş yavaş, alıştıra alıştıra bir indirip bir çıkarttılar. Sonra da adamlar dolarları toplayıp götürmek durumunda kaldılar. Çünkü Amerika'nın genel politikası altın aşağı dolar yukarı. Peki, bizim dolar ihtiyacımız?

Ekonominin kanunları acımasızdır. Tek bir kanun vardır arz ve talep! Dolara olan talebimiz artıkça doların fiyatı artar. Türkiye'de dolara olan talep niye artıyor? İki kanaldan artıyor. Birinci kanalda, sistemin dolar cinsinden borçlarını en azından kısmen ödeyebilmesi için, en azından faizini ödeyebilmesi için dolar ihtiyacı. İthalat-ihracat dengesinde ithalat daha fazla olduğu için oradan bir kazanç sağlayamıyoruz. Vadeler de zaten tutmuyor. O

zaman yegâne yol borçlanmak. Ee, faizi de yükseltmiyorsunuz. Demek ki birincisi derhal borçların ödenmesidir. Bu yıl itibariyle özel sektörün dolar bazında 212 milyar borcu var.

İkinci kanal da halk, doları bir tasarruf vasıtası olarak düşündüğü için dolar yatırımı yapıyor. Peki, dolar nedir? Cebinizdeki dolar Amerika Birleşik Devletleri'ne sizin vermiş olduğunuz faizsiz borçtur. Yani benim cebimdeki dolar Amerika Birleşik Devletleri'nin bana olan faizsiz borcudur. Demek ki ben Amerika Birleşik Devletleri'ni cebimdeki dolarla finanse ediyorum, faizsiz olarak. Ne için? Çünkü güvenli bir para. Çünkü paranın değerini belirleyen esas unsur üretim gücüdür, üzerindeki resimler, rakamlar değildir. Üretim gücüne baktığım zaman dünyadaki bir numaralı güç. Teknolojik bakımdan bakıyorsunuz, bir numaralı güç, finansal bakımdan bir numaralı güç, askeri bakımdan bir numaralı güç. Dünyada herhangi bir ülkenin dişi ağrısa Amerika Birleşik Devletleri'ne müracaat ediyor veya onu sorumlu tutuyor. O da "Ben artık bu dünyanın bekçisi olmayacağım. Tecimsel yaşama yani ticari yaşama geçiyorum" dedi.

Biz ise bu arada, insanları daha çok tüket daha çok tüket diyerek borçlandırdık ve tüketici toplumu haline getirdik. Ve bu saadet zinciri ile bugünlere gelindi.

Geçen yıl bu günlerde hem de tarih vererek, Ağustos ayının ilk yarısında doların 3 liraya çıkacağını söyledim, hatta birçok televizyon kanalında söyledim. Neden? Türkiye için Ağustos ayları çok tehlikeli aylardır, ödeme vadelerinin en yoğunlaştığı bir dönemdir. İşte 4 Ağustos 1958 devalüasyonu %300 ile Ağustos ayında olmuştur. Dikkat edin bütün ekonomik krizlerin başlangıçları hep Ağustos ayıdır. Çünkü biz hesabı kitabı da bilmediğimiz için vade made filan hesaplamayız, bir de bakarsın ki bütün vadeler Ağustos ayındadır. Çok eğlenceli!
İşte 4 Nisan meselesinde de öyle oldu. Aynı güne 5 milyar USD ödeme koymuşlar. Bir bakkal bile senet imzalarken ajandasına bakar, sorar. Aynı güne 5 milyar koymaz, 5'e böl, faizi masrafı parçala, hiç kimse de bir şey demez. Biz aynı güne 5 milyar koyuyoruz. Ondan sonra bir gün evvelden bir bakıyorlar, yarın borç ödemesi var, ama haberleri bile yok. Ertesi gün Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile toplantı var, ondan sonra adamı tahrik ettiler o da krizin sebebi oldu. Onun için günah keçisi bulman lazım.

Şimdi günah keçisi ne? Seçim sonuçları. Nereden çıktı bu? İstenilen sonuç alınamadı, çoğunluk sağlanamadı. Aahh ah arkadaş ya şu seçimlerde şu kadar milletvekili olsaydı başımıza hiç bunlar gelmezdi. Demek ki sorumlu kim? Seçim sonuçları. Nereden çıktı kardeşim bu? Var mı böyle? Dolayısıyla sebep ne? Hükümetsizlik.

Başka başka sebepler. Efendim, bu 7 Haziran seçimlerinde bir yığın gayri memnun çıktı. Kimsenin gönlünden geçen olmadı. Bak nasıl topu taca atıyorsun görüyor musun? Topu taca atmak, bu bir hünerdir. İnsanların kafasını başka bir yöne çekersin. Ne yaptı, seni dolar cinsinden bu kadar borçlarını, Amerika Birleşik Devletleri'nin dolarla ilgili yeni anlayışını göz ardı etmeni sağladı. "Nasıl olsa buluruz, öderiz" dedin. Ondan sonra olanları sakla. Gündeme neyi getir? Seçimi. Peki, seçim, eyvallah.

Her şeyin çözümünü nerede buluyoruz, millet iradesinde buluyoruz. Peki, bu demokraside millet var mı? Bu demokrasi kimin demokrasisi? Parası olanların demokrasisi. Niye parası olanların demokrasisi? Çünkü siyasetin finansmanında halk yok. Kim finanse ediyor? Parası olanlar. Peki, halk nerede burada? Halka da diyorsun ki "oğlum bak ne demokrat bir ülkeyiz, gelirsin sandığa verirsin oyunu, millet iradesi ortaya çıkar". Sonra da gelsin çeşitli propaganda yöntemleri. Ya arkadaş seçimlerde bu kadar para harcıyorsun, bu değirmenin suyu nereden geliyor? İşte bu mitingler yapılıyor, otobüslerle insanlar taşınıyor bunlara yevmiye veriliyor, yedirilir, içiriliyor, giydiriliyor. Öyle bir noktaya geldi ki telefon kontörü dağıtıyorlar. O zaman nerede bu halk? Birincisi demek ki halksız bir demokrasiden halka çalışmasını bekliyoruz. 500 bin liraya kadar faiz gelirlerinden vergi almayalım gibi bir anlayışın yanında, zar zor asgari ücretten, bin liradan iş bulmuş adamdan vergi alıyorsun. O zaman ben de soruyorum bu kimin demokrasisi? Çünkü inanmaya çok odaklı bir halkız. Niye bu hale getirilmişiz, hep ot yedirilmişiz. Et yiyen canlılar aktif canlılardır.

Aslan, kaplan, kurt, bunların hepsi aktif canlıdır. Koyun, keçi, inek, manda bunlar da pasif canlılardır. O zaman insanlara ne kadar ot yedirirseniz o kadar onları sürülebilir hale getirirsiniz. Senede de bir kurban bayramında et verirsiniz. O da her gün yiyenlerin, bir gün yiyenlere verdiği bir armağandır. Kelimeyi öyle söyleyeyim.
Böyle bir sonuç var.

Siyasi partiler aman aman deftere, kitaba, faturaya, makbuza tabii değil. Siyaset kayıt dışı. Bu kadar atarlar tutarlar, ben de derim ki "gelin şu siyasetin finansmanı kanununu çıkaralım". Hiç kimse yanaşmadı. Çünkü onların sermayesi kayıt dışılıktır. Böylece kayıt dışı ekonomi görüntüdeki seçimlerle kayıtlı ekonomiyi ele geçirir. Bu seçim siteminin sonucu budur. Türkiye'de siyaset bir çikolata fabrikası gibidir. Çikolata fabrikası ne üretir? Çikolata. Birini kırmızı ambalajlar, birini yeşil, birini mavi, birini beyaz. Sen hangisini alırsan al hep o kazanır? Bunların finansörleri kim? Aynı; para.

Paranın kaynağı oradan gelmiş, buradan gelmiş önemli değil. Sonuçta vergilendirilmemiş para. Hani diyoruz ya, vergilendirilmiş kazanç kutsaldır. Peki, vergilendirilmemiş kazançla siyasetin finansmanı yapılıyorsa o da mı kutsal? O daha kutsal demek ki.

Böyle bir ortamdayız, şimdi de seçim meselesiyle karşı karşıyayız. Peki, seçim ne demektir? İyiler arasından yapılan bir şeydir. Durumunuza göre; patates bile alırken ne yaparsınız, seçersiniz. Domates alırken seçersiniz. Peki, sen kimi seçiyorsun? Bilmiyorsun. Peki, bu seçtiğin adam ehliyet ve liyakat sahibi mi, onu da bilmiyorsun. Birisi kalkıyor ben milletvekillerime, adaylarıma kefilim diyor. Sen kimsin de kefilsin? Kimsin sen?

Öte yandan Allah-ü Teâlâ bir iş bölümü yapmış. Diyor ki "Azrail'in işine Cebrail karışmasın". İşbölümü anlayışı içerisinde en başta kim var, Allah-ü Teâlâ var, her şeye kadir, birinci kademe. Sonra melekler, sonra kitaplar, sonra resuller yani insanlar var. İslam ekonomisi de iş bölümüne dayanır. İslam ekonomisi kayıtlıdır. Zaten İslam'da öteki dinlerde olmayan iki ilke var. Birincisi: kayıt ilkesi, ikincisi: kalite ilkesidir.

Allah-ü Teâla "oku" diye başlıyor. Konuş diye başlamıyor, her şeye kadir olan. Biz hangisini seçmişiz? Allah-ü Teâlâ'nın emrine aykırı olaraktan konuşmayı seçmişiz. Herkes konuşuyor. Rüzgârgülünün bile bir yönü vardır, elektriği çekebilmek için. Konuşan Türkiye. Hep kötüleme, falanca var ya o kötüdür, dolayısıyla, o kötü olduğuna göre ben iyiyim. Peki, öbür taraftan Allah-ü Teala Nisa Suresi 253. Ayet diyor ki, "işi ehline ver".

İşte kalite ilkesi dediğimiz ehliyet ve liyakat ilkesi. Sen yönetici olarak; bir devlet yöneticisi olabilirsin, bir fabrika yöneticisi olabilirsin, bir banka yöneticisi olabilirsin, işi ne yapacaksın, ehline vereceksin. Peki, ehline veriyor musun? Bir yandan da Müslümanım diyorsun. Benim adamım olsun, oradan olsun buradan olsun, işte bana şöyle çıkar sağlasın, şöyle oy getirsin falan.

Demek ki ehliyet ve liyakat ilkesine dayalı bir siyasi organizasyona sahip değiliz. Makamlar yükseldikçe ehliyet ve liyakat arayışı azalıyor. Hatta yok oluyor gibi. Adam diyor ki, "yahu o beş para etmez adamı genel müdür yaptın, onu genel müdür yaptığına göre, ben ondan daha iyiyim beni müsteşar yap". Öbürü de diyor ki "onu müsteşar yaptın beni bakan yap", diğeri "beni de meclis başkanı yap". Tam eğlencelik!

İşte bütün bunlardan sonra ehliyet ve liyakatten uzak hükümetlerle Türkiye önünü açmaya çalışıyor. Biz 3 temel noktada arızalıyız. "Cahiller kişileri konuşur, yarı cahiller olayları konuşur, ergin insanlar işi konuşur". İşi konuşmayan, sistemi tartışmayan bir toplumuz. Sistemi

yeniden "yapılandıralım"ın adeta yasaklandığı bir toplum. Ne demek sistemi konuşalım? Sistemi konuşmayacaksınız ve de eleştirmeyeceksin. Çünkü sistemi eleştirmek demek yerine yeni bir sistem kurmak demek.

Bütün olay geldi, nereye dayandı? Ehliyet, liyakat ve kayıt ilkesine. Peki, İslama ait bu iki temel ilkeyi en iyi kim uyguluyor? Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği uyguluyor. Ben de diyorum ki "ya bu adamlar bir de yanlışlıkla kelime-i şehadet getirse, siz seçmeninize ne satacaksınız?".

İşte genel seçimlere aynı malzemeyle çıkıyoruz. Biz yine ehliyet ve liyakat sahibi olmayan yönetimlerle, yani kılavuzsuz olarak bu memleketi yine yönetiriz. Ha ziyanı yok, bizim modelimizin adını ne koyarsanız koyun, ben modelin adını "götürene maşallah, götüremeyene inşallah" modeli olarak tanımladım. Çünkü bizim işimiz gücümüz maşallah ve inşallah.

Allah-ü Teâlâ diyor ki, tedbir sizden takdir benden. Biz de diyoruz ki “Yüce Rabbim bak biz hem Türk'üz hem Müslümanız, sizin kutlu kulunuzuz, bizi ne uğraştırıyorsunuz ki? Tedbiri de sen al takdiri de sen yap, bizi uğraştırma”. Geçmişte yağmur duasına çıkıyorduk Allah-ü

Teâlâ da dileğimizi tutuyordu. Ama çağ değişti. Yağmurun yerini dolar aldı. Şimdi en başta imam çıksa dolar duasına olur mu, olmaz. Ama bunu satabilirsin. İnsanlara en rahat satılan şey umuttur. Umut satarsan işler gayet güzel olur.

Garibandan, yoksuldan oy alırsın, zadegâna yani varsıla hizmet edersin. Ondan sonra da dersin ki "ben yoksulların partisiyim, halkın umuduyum". Halka da bu şekilde cila çekersin, nereye kadar, sandığa gidip oy atıncaya kadar. Zaten gelir senden oy ister, karşında böyle süklüm püklüm, boynu bükük. Sonra seçildiği zaman da sen onun karşısına gidersin, bu sefer sen onun karşısında süklüm püklüm olursun. Hâlbuki sen asilsin, o vekil!

Türkiye'nin sorunları çözümsüz değildir. Hiçbir şekilde karamsarlığa kapılmak gerekmez. Yeter ki halkımızı apartman yönetim kurulu toplantısına katılır bir şekilde demokratik anlayışa kavuşturalım. Ve siyasetin finansmanına halkı katmadıkça bunun halksız bir demokrasi olduğunu unutmayalım.

Bizim sorgulamamız gereken; demokrasinin neresinde olduğumuz. Demokrasinin neresindeyiz? 18 milyon genç bekâr, 20 milyon insan işsiz. Ve biz bunlardan oy alarak iktidar oluyoruz. Bazı insanımız memnun demek ki. Onları da nasıl avutuyoruz? 3F kuralıyla. Fiesta, Forsia, Fussball, Fiesta eğlence, Forsia da dini kullanıyor.

Futbol ise malum. Futbol; maç seyreden adam ooh harika, geçiyor televizyonun karşısına bağırıyor, çağırıyor. Batılı bilfiil spor yapıyor, biz televizyon karşısında hayal kuruyor, orada top oynayan adamın yerine kendimizi koyuyoruz.

Fiesta eğlence sektörü, magazin almış başını gidiyor. İnsanımız artistleri takip ediyor, kendini onların yerine koyuyor. Sürekli bir şey takip ediliyor, bunların hepsi propaganda tekniğidir. Sinema seyrediyorsun, adam kendini Polat Alemdar yerine koyuyor. Onun gibi giyiniyor onun gibi davranış sergiliyor, acayip bir şey.

Forsia din sektörü; hemen her şeye dini alet ediyorsun, çok çeşitli enstrümanlar var.

Bir bakıyorsun yükseköğretim sorunu "işsizlikle boğuşan üniversite mezunları, türbanlı mı türbansız mı, sakallı mı sakalsız mı" olsun noktasına getiriliyor. Eğitim üretim için olduğu gerçeğinin üstü bilerek-bilmeyerek örtülüyor.

Dünyanın hiçbir yerinde işsizlik sertifikası vermek için yarışma sınavları açılmaz. Sonuçta mezun olup helalinden iş bekleyen öğrencilerin %56'sı mezun olduktan sonra işsiz. Buna "işsizlikte bir iştir." diye bakamayız.

Bu arada ne yapıyoruz? Ne ile oyalanıyoruz? Yılda bir fert başına düşen milli gelir ile. Her ay enflasyon makamında şarkılar söylüyoruz. Enflasyon her ay öyle mi olur böyle mi olur, şimdi her ay dolar makamında şarkılar söylüyoruz. Adı üstünde dolar, seni de bir şekilde dolduruyor ama dert ile. Şimdi ne var, seçim makamı var. Ama bestekârı aynı, güftekârı aynı, prodüktörü aynı, film aynı film. Ne değişecek şimdi? Sahnedeki başrol oyuncusu=artist değişecek mi, değişmeyecek mi? Tartışma bu. Bu seçimlerden hangi sonuç çıkarsa çıksın, Türkiye'nin sorunlarını çözebilmek için bir yeniden yapılanmaya ihtiyacı var.

Hocam evet, son derece zor zamanlardan geçiyoruz, önümüzde seçim var, artan döviz kurları ile birlikte, FED faiz beklentisi var. Hatta Çin'de devalüasyon oldu. Küresel bir sorundan bahsedilebilir mi?

Dolar, çıkar tabii. Şimdi dolar, dünyanın en güzel şeyi şu an için, talebi fazla. Talebi fazla olan bir şeyin de fiyatı artar yani kur artar.

Çin'deki gelişmelere gelince, Aslına bakarsanız, Çin bir şekilde teknolojide önde. Öte yandan kalkınması, Amerika'nın Çinli yüzü dolayısıyla oluşmuştur. Orada korkunç Amerikan yatırımları var. Çünkü işçilik yok denilecek kadar düşük, enerjiyi devlet ödüyor. Ayrıca bu kadar geniş bir nüfusu işle meşgul etmeniz lazım, işle. Düşünün o bir buçuk milyar Çinli, bir devirde olduğu gibi, Avrupa'ya doğru yürürse, Avrupa ne yapar? Yok olur. O zaman bütün bunlar Çin'liyi Çin'de tutmak için Amerika'nın ve Avrupa'nın bir politikası. Ne yaptı Çin? Döviz rezervlerini çok yüksek hale getirdi. Nasıl getirdi ama? Bizim 24 Ocak 1980 ile 12 Aralık 1999 arasında uyguladığımız modeli aynen uyguladı. Bu uygulama sonucunda borçlanarak değil, ihracattan sağladığı kaynaklarla, döviz rezervlerini arttırdı. Şimdi elinde korkunç bir dolar gücü var. Tabii bu dolar Amerika'nın uykularını kaçırıyor. O nedenle Fed, faiz artıralım düşüncesi içerisinde.

Dünyada en ürkek şey paradır, sermayedir. Çok ürkektir. Hemen kaçar elinizden hiç bakmaz. O bakımdan, aynı tavşanın önüne konan havuç gibi faizi yükseltmek istiyorlar. Böylece Çin'de oluşan, biriken paranın, büyük bir kısmını aşağıya çektiler. Çünkü onunla ilgili bir takım operasyonlar yaparsa dünyayı mahveder. Onu önlemek için faiz silahını kullandı, tabii gündemde başka silahlar da var.

Bütün bunlar; 1)Bizim dolar ihtiyacımızın halen çok yüksek olduğunun, 2) Dünyadaki bu

gelişmeler dolar cinsinden borçlu olanların ihtiyacını daha pahalandıracağı ve artık sıcak paranın yani faiz uygulamasının, kontrol edilemez bir noktaya geldiğinin göstergesidir. Bu nedenle doların 3 lirada kalması söz konusu olamaz.

Biraz önce de söyledim, ekonominin kanunları acımasızdır. Arz ve talebe dayalıdır. Arz ve talep karşı karşıya gelmezse fiyat oluşmaz. Dolayısıyla doların ne kadar olacağını ben geçen sene söyledim. Önümüzdeki Ağustos'ta da doların ne kadar olacağını bugünden söyleyebilirim. (En iyimser haliyle bu yılsonunda 3.600, önümüzdeki Haziranda 4.000, Ağustosta da 4.500.)

Bunlar benim gözlemlerim, neye dayanarak söylüyorum, borçlarımıza bakıyorum, borçların vadelerine bakıyorum. Ondan sonra bu vadelerde, vade ötelemelerinde uygulanacak faizlere bakıyorum. Ondan sonra Türkiye'deki ithalat-ihracattan mütevellit açıklara bakıyorum. Dış ticaret açıklarına bakıyorum, bütçe açıklarına bakıyorum. Karşılıksız çıkan çek adedi ve tutarlarına (2014 yılının tamamında 673.435 adette 19 Milyar 16 Milyon TL, 01.01.2012-30.08.2015 döneminde 490.467 adette 17 Milyar 550 Milyon TL tutarında çek karşılıksız) bakıyorum, Seçim ekonomisinin her şeye rağmen getireceği yüklere bakıyorum ve bütün bunların sonucunda da değerlendirme yapıyorum.

İyimser bir tablo çizmiyorsunuz.

Diyorum ki Türkiye'nin sorunları çözümsüz değildir. Ancak halkın demokrasiye gerçekten katılması halinde bu mümkündür. Bunun da çözümü daha önce de söylediğim gibi apartman yönetim toplantısına giderekten demokratikleşmek, siyasi partinin finansmanına katılarak demokratikleşmek.

Çözümler var ama iş bölümüne dayalı ehliyet ve liyakat esasına dayalı. Şimdi bir yığın imtihanlar yapılıyor, şu milletvekillerinden bir kişi ÖSYM'ye girsin kaç puan alır? Her şeyde imtihan var, devlet memuriyetine girmek için bile imtihan var, milletvekili olmak için bir imtihana gerek yok. Kim bunların sorumlusu, sorumluları belli. Ama öyle ama böyle. Liderler, parti başkanları seçtiği adamlardan sorumludur.

Kendileri 10 numara, liderlerin hepsi, kendi başına 10 numara. Peki, kardeşim sen bu görevi üstlendiysen ne diyor Allah-ü Teala işi ehline ver, peki senin altındakiler ehil değil. O zaman sen Allah'ın emrine mi itaat etmiyorsun? O zaman da bir yerde yanlış yapıyorsun. Alışmışsınız üçkâğıt ekonomisi ile ülkeyi yönetmeye, "döviz-faiz-borsa", üçkâğıt ekonomisi, adını ben öyle koydum. Faizler yükselirse dolar düşer, efendim borsa yükselirse dolar düşer, dolar yükselirse borsa düşer.

Şu an Merkez Bankası faize müdahalede bulunmuyor hocam, bu kısa süreli bir şey mi?

Artık faizlere müdahale etse ne olur, etmese ne olur. Faizlerin artırıldığını kabul edelim, bankaların yükü daha çok artacak. Çek affı, kredi kartı affı ile banklalar çok zor durumda bırakılmışlardır.

Şimdi bir de üstüne üstelik onların bekleyişleri Merkez Bankasının faizleri düşürüp bu açıklarını kapatması. Serbest Pazar Ekonomisinde sözleşmeye müdahale edilmez. Sen sözleşmeye müdahale ettin. Ben kredi kartı sahibiyle sözleşme yapmışım, "borcunu şu gün şu saatte ödeyeceksin", bitti. Sen öyle bir şey çıkartıyorsan, devlet olarak senin bana ödemen lazım. Egemen güç olarak demişsin ki böyle yap, ben de öyle yapmışım. O zaman benim zararımı kim kapatacak?

Çekler, diyorsun ya iflaslar, iflas ertelemeleri. Ee adamın alacağı var çek affı çıkartmışsın, adam alacağını alamıyor. Alacağını alamayınca borçlarını ödeyemiyor. Vergi affı, sigorta affı, öbür taraftan da çaktırmadan topyekün Genel Sağlık Sigortası yöntemiyle bütün milleti borçlandırıyorsun. Milletin haberi yok borçlandığından.

Onun için Türkiye'nin bu sorunlarını; birincisi tespit etmek yani teşhis etmek, sonra da çözüm yollarını getirmek zorundayız. Ahmet iyidir, Mehmet iyidir öbürü bilmem nedir ile bu iş olmaz. Sistemi iyi kuracaksın, izleyeceksin, denetleyeceksin.

Ancak, özel sektörün Türk insanına helalinden iş bulabilmesi

için önünde mevcut her türlü engeli rasyonel bir şekilde ortadan kaldırarak ulusal ve uluslararası rekabet gücünü arttırmak zorundasın. Yatırım iklimini sıcak, tüketim iklimini soğuk tutmalısın. Mevcut durumda yabancı sermaye sıcak yatırıma (faiz-borsa-döviz) geliyor, soğuk yatırıma (fabrika) gelmiyor. Türk özel sektörü de soğuk yatırımdan (fabrika) kaçıyor. Soğuk yatırımı (fabrika) başka ülkelere yapıyor.

Halkımız da düşünecek, duygusallıktan vazgeçecek. Bu iş Galatasaray-Fenerbahçe-Beşiktaş maçı değil.

Sen kendine yönetici seçiyorsun ama halkımız yönetici seçiminde son derece isabetli davranıyor. Apartman yönetim kuruluna başkan seçerken bile, işi gücü olmasın, kapıcıyla da arası iyi olsun veya eski emekli, güvenlikçi falan olsun, kapıcının kafasına kafasına vursun. Sanki kapıcı ortak düşman! Eee o zaman? Ehliyet ve liyakat meselesi, tartışmamız gereken konu.

İki ilke, kayıt ilkesi ve kalite ilkesi. Artık kamu hizmetinde kalite aranmaz kuralından vazgeçmeliyiz. Ve en çok araması gereken toplum biziz. Çünkü kamuya her şeye rağmen her konuda ihtiyacımız var. O zaman iki ilkeyi, kayıt ilkesi ve kalite ilkesini öne çıkarmamız lazım. Daha da ötesi adam gibi üreten, adam gibi paylaşan bir iktisadi sistemi oluşturmak zorundayız.

O da nasıl olur derseniz onu da söyleyeyim, bir kere Türkiye'nin tercihi doğru, Serbest Pazar Ekonomisi. Serbest Pazar Ekonomisi iki ayaklıdır. Birinci ayak: serbest bırak. Kimi, müteşebbisi. Niye, insana helalinden iş bulsun diye. İkinci ayak: kontrol ayağıdır. Biz ne yaptık kontrol tedbirlerinin alayını kaldırdık..Sermaye birikimi sağlayalım, şunu yapalım, bunu yapalım diye serbest bıraktık. O da tamam.

Ama şu uyguladığımız düşük kur yüksek faiz modeli ile müteşebbisin

rekabet gücünü elinden aldık. İthal mallarıyla rekabet edemez hale geldi. Çünkü gelişmiş ülkelerin üretimi fazla. Bu ürettikleri fazlayı ne yapacaklar? Atmak mı iyi? Satmak mı? Satacaklar. Satmak için bize dedi ki "kurları düşük tut senin ülkeye geleyim Türk tüketicisine yerli müteşebbisin daha ucuza satayım". O zaman benim ülkemdeki üretici onlarla rekabet edemedi. Ben hesap yaptım, faizlerin tamamını kaldırsak, vergilerin ve Sosyal Güvenlik Birimlerinin tamamını kaldırsak dahi bu düşük kur yüksek faiz modeliyle ithal mallarıyla rekabet etme şansımız yok.

Zaten Türkiye'de bir adama sanayici ol demek beddua etmektir. Her şeyle, herkesle uğraşmak zorunda. Öte yandan 18 milyon genç bekâr, 20 milyon insan işsiz. Bunlara iş bulmak da özel sektörün görevi. O zaman daha az vergi, (daha az sigorta) daha az bürokrasi, ama ekonomi kayıtlı olacak. O da nasıl olacak?

1) Vergi işini vergi dairesinden değil nüfus dairesinden yönetmeye başlayacağız. Herkesin ve her kesimin beşikten mezara kadar Gelir Vergisi mükellefi olması. (1973 yılında tarafımdan Mernis projesi taslağı bu amaçla hazırlanmıştır.) Kredi kartı ile T.C. Kimlik Numarası aynı, gelir banka hesabına (kayden) gelecek, gider banka hesabından (kayden) ödenecek.
2) Herkese her çeşit masrafını vergi matrahından indirme hakkı verilmesi.
3) Ekonomiyi hamiline yazılı halden nama yazılı hale getirilmesi.

Pratiği ne? Devlet borçlanmaları, hazine bonoları artık nama yazılı olacak bu bir, ikincisi de en büyük kupürlü paramız 1 lira olacak. O da demir. Hadi öde bakalım 1 milyarı, nasıl ödeyeceksin, demir parayla ödeyemezsin, sayamazsın, saklayamazsın, taşıyamazsın. Onun için de kartla ödeyeceksin. İnsanla insan değil, makineyle makine (POS) karşılaşacak. Böylece dolaylı vergilerin tamamına yakın bir kısmını da almaktan vazgeçmiş olacaksın. Vergide adalet sağlayacaksın. Ortalama vergi yükü %4'e düşecek. Çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi almak gibi bir slogan son derece yanlıştır. Niye? Sen çok kazanacaksın, devlet de senin kazancını elinden alacaksa, sen ne diye kazanasın ki? O zaman az kazanandan da az alacaksın, çok kazanandan da az alacaksın ki üretimi artırma/tüketimi azaltma ve rekabet gücünü yükseltme hedeflerine yaklaşabilelim. Tüketim ekonomisinden üretim ekonomisine geçebilelim.

Devlet yönetimi bir orkestraya benzer, güftesi vardır, bestesi vardır, icracısı vardır, şefi vardır. En azından tek bir yanlış vuruş, besteyi de, güfteyi de, icracıyı da, şefi de dinleyenleri de düş kırıklığına uğratır. Türkiye'nin sorunu, yönetimindeki kalite sorunudur. Bu sorunu çözen bir Türkiye'nin hiçbir sorunu çözümsüz kalmaz.

Yapı Merkezi ARGE Bölümü
"İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi"

Yapı Merkezi ARGE Bölümü'nden Prof. Dr. Ergin ARIOĞLU, Yük. Müh. Fatma Sevil MALCIOĞLU ve Dr. Müh. Burak GÖKÇE ile "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi"nin Kuzey Anadolu Fay Zonuna yakınlığı nedeniyle deprem riski açısından kısa bir değerlendirmesini içeren bir söyleşi gerçekleştirdik. Okuyucularımız için konunun bütünlüğünü sağlamak amacıyla proje süreci ve proje genel özellikleri ile söyleşimize başlamak istiyoruz.

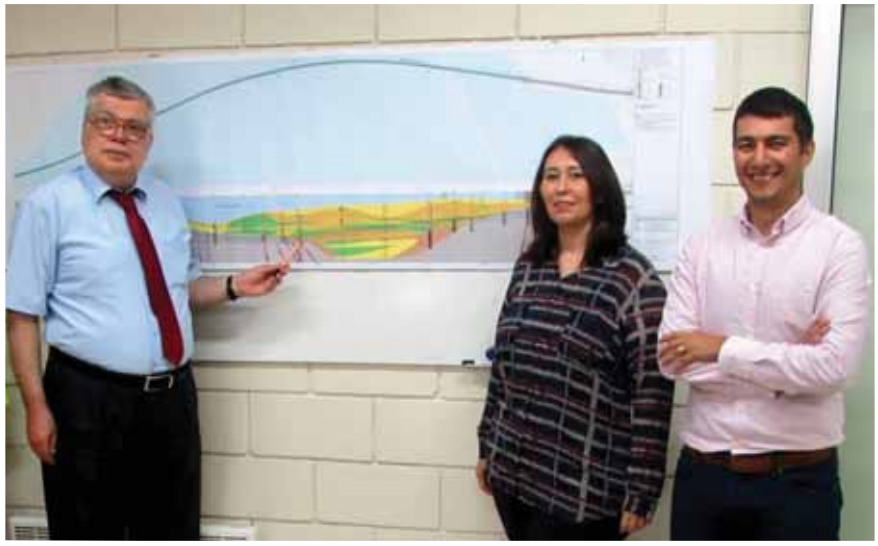

Yapı Merkezi ARGE Bölümü; (Soldan sağa) Prof. Dr. Müh. Ergin ARIOĞLU, Yük. Müh. Fatma Sevil MALCIOĞLU, Dr. Müh. Burak GÖKÇE

"Yapı Merkezi" (Türkiye) liderliğinde, "SK E&C" (Güney Kore) şirketi ile oluşturulan YM-SK JV Ortak Girişimi'nin yürütmekte olduğu "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi", Asya ve Avrupa yakalarını, ilk kez deniz tabanının altından geçen bir karayolu tüneli ile birbirine bağlayacaktır. Kazlıçeşme-Göztepe hattında 14.6 km'lik proje güzergahı, Asya (Kısım I) ve Avrupa (Kısım II) yakaları üzerindeki mevcut yolların ve sanat yapılarının iyileştirme çalışmalarını ve 3340 m'lik denizaltı TBM tünelini (Kısım III) içermektedir. (Şekil 1)

Basından da takip ettiğimiz üzere **"İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi"**nin en zorlu bölümü, 22 Ağustos 2015 tarihinde tamamlanmıştır.

Kazısı ve taşıyıcı eleman inşaatları tamamlanan kısımlar, yapı türleri açısından 3 ana bölümde incelenmektedir. Bunlardan ilki, karışık kalkanlı bentonit bulamaçlı TBM (tünel açma makinesi) ile kazısı gerçekleştirilen, 3340 m uzunluğunda ve 13.7 m kazı çaplı TBM denizaltı tünelidir. TBM'e yol vermek için Asya tarafından 170 m uzunluğunda, 37 m derinliğinde ve denize 80 m uzaklıktaki 'Asya Giriş Kutusu' ve TBM'in çıkışının gerçekleştiği uzunluğu 70 m ve derinliği 31 m olan ve denize 30 m uzaklıkta bulunan 'Avrupa Çıkış Kutusu' larının yapımı da tamamlanmıştır. Ayrıca, Asya yakasında TBM denizaltı tüneline bağlanan ve klasik madencilik yöntemi ile açılan 950 m uzunlukta ve 85 m^2 kesit alanlı ikiz tünellerinde kazı ve inşası bitirilmiştir.

Projenin 3340 m'lik kısmının çok özel bir kazı makinesi olan TBM ile açıldığını belirttiniz. TBM'in özellikleri hakkında teknik bilgi verebilir misiniz?

Dilerseniz, TBM'in özelliklerini anlatmadan önce, makinenin geçtiği güzergahın jeolojisine kısaca değinmek isteriz. Proje güzergahı birbirinden çok farklı iki tip jeolojik birimden geçmektedir. Kazılan ana birim; kumtaşı, çamurtaşı, silttaşından oluşan 'Trakya Formasyonudur' (güzergahın %70'i; dayanım 5 MPa ve 120 MPa arasında). Şiddetli tektonik hareketler sonucunda bu formasyon, çok çatlaklı/kırıklı bir yapıya sahip olmuştur. Bu ana birim, yer yer çok masif ve aşındırıcı (Cerchar Aşındırıcılık İndeksi, CAI 4.5'a ulaşan) volkanik dayklar (andezit ve diyabaz) tarafından kesilmiştir. Kazılan diğer birim ise 'Denizel Çökeller' olup (güzergahın %23'ü); kum, silt, kil ardalamalı ve büyük boyutlu çakıllar ile temsil edilmektedir. Çökeller tünelin en derin noktasını kapsayacak biçimde güzergahın orta kısmında yer almaktadır. Tünelin kalan bölümü (güzergahın %7'si) ise zemin ve kaya birimlerinin birlikte bulunduğu geçiş zonlarından oluşmaktadır. Bu çok karmaşık jeolojik yapı ve derinlikle değişen hidrostatik su basıncı dikkate alındığında, projemiz için özel bir kazı makinesinin tasarlanması gerektiği açıktır. 13.7 m kazı çaplı makinemiz, hem kaya hem de zemin formasyonlarını kazabilecek şekilde Herrenknect AG tarafından karışık kalkanlı -mixshield- tipinde üretilmiştir. (Şekil 2)

Şekil 1: *İstanbul Boğazı Karayolu Geçişi Projesi güzergahı* *Kaynak: ATAŞ, 2014.*

Bu devasa makine 120 m uzunlukta ve 3400 ton ağırlığında olup, 10330 kW kurulu güç, 24 MNm nominal döndürme momenti ve 247 MN (24700 t) itme kuvvetine sahiptir. TBM'in kesici kafasının gücü ise 4900 kW'dır ve bu değer birim kazı alanı başına yaklaşık 33.3 kW/m^2 eder. TBM makinası bu özelliği ile Herrencknecht AG'nin tüm bentonit bulamaçlı karışık kalkanlı kazı makinaları arasında 1. sırada yer alır. Arın basıncı açısından bakıldığında 12 bar'lık tasarım basıncı ile 2. sıradadır. Kazıyı yapan ana parçalar ise 35 çift 19 inçlik (483 mm) kesici diskler ve 192 adet keskilerdir. Kesici disklerin tümü atmosfer basıncı altında değiştirilebilir. Keskilerin ancak 48 adeti basınçsız ortamda değiştirilebilirken, geri kalanı ise hiperbarik koşullarda değiştirilebilme özelliğine sahiptir. Ayrıca makine tasarımı, aşınmış/kazı işlevini yitiren kesici ekipman değişimleri için hem basıncı dengelenmiş hücreler, hem de dalgıçların çalışmasına izin veren basınç hücreleri ve de olası bir istenmeyen durumda çalışanlar için yaşam odası barındırmaktadır.

Şekil 2: *İstanbul Boğazı Karayolu Geçişi Projesinde kullanılan Herrencknecht AG üretimi karışık kalkanlı bentonit bulamaçlı TBM.*
Kaynak: *ATAŞ, 2014.*

Tünel kazı işleri, 3 ekip 7 gün/24 saatlik çalışma düzeni ile 476 takvim gününde 7 m/gün'lük ortalama ilerleme hızı ile bitirilmiştir. Sadece çalışma günü bazında değerlendirme yapıldığında TBM'in ortalama günlük hızı 9 m olmaktadır. En yüksek ilerleme hızı, 18 m/gün ile denizel çökellerde elde edilmiştir. Dünya tünelcilik tarihinde ilk kez 10.8 bar altında özel eğitimli dalgıçlar tarafından hiperbarik bakım ve onarım işlemi başarıyla gerçekleştirilmiştir.

İstanbul'un nüfus artışı ve ekonomik gelişmesi, ulaşım altyapısında kalıcı çözümler ve büyük boyutlu yatırımlar gerektirmektedir. 100.000 araç/gün kapasitesi ile Projenin kıtalararası trafik sorununun çözümüne yardım edeceği beklenmektedir. Proje tamamlandığında, 'seyahat sürelerinin kısalması' ile araç emisyon miktarlarında, yakıt tüketiminde ve araç bakım masraflarında azalma gerçekleşerek ulusal ekonomimize katkı sağlayacaktır.

Söyleşinin başında da belirttiğimiz üzere, "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi" Kuzey Anadolu Fay Zonunun (KAFZ) yakınında bulunması nedeniyle deprem açısından riskli bir bölgede yer almaktadır. Proje bölgesinin depremselliği üzerine kısa bir bilgi verebilir misiniz?

Türkiye karmaşık tektonik rejimleri ile yüksek depremselliğe sahip bir ülkedir (Batı Anadolu Graben Blokları, Kuzey Anadolu Fay Hattı, Bitlis Bindirme Kuşağı, Kafkaslar). Proje alanını etkileyen ana tektonik yapı, proje güzergahının Güneyinde yer alan Marmara Denizi içindeki Marmara Fay Sistemidir. Marmara Fay Sistemi 1200 km'lik sağ yanal atımlı Kuzey Anadolu Fay Sisteminin bir uzantısıdır. Küresel Konumlanma Sisteminin verilerine göre Marmara Denizi Fay Sistemi için ortalama kayma yer değiştirmesi 2.5 cm/yıl mertebesindedir. Tünel güzergahı, söz konusu fay sisteminin 17 km yakınındadır. Bu nedenle, öncellikle, AR-GE Bölümümüz yoğun literatür taraması yaparak bölgenin tarihsel ve aletsel dönem depremlerini incelemiştir. Marmara Denizi bölgesinin yüksek depremselliği hem tarihsel, hem de aletsel dönemde gözlenen yıkıcı depremler ile göz önüne çıkmaktadır. (Tablo 1) Özellikle, literatürde tarihsel dönemde kayda geçen en büyük depremlerin 989, 1509 ve 1766 yıllarında meydana geldiği bilinmektedir. Anılan depremlere ait yüzey dalgası büyüklüğünün, M_s=7.2 mertebesinde olduğu bildirilmektedir. Aynı bölgede 1900'den günümüze kadar meydana gelmiş en büyük yıkıcı depremler ise Ganos fayındaki Mürefte depremi (19/08/1912, M_s=7.3) ve merkezüstü Doğu Marmara depremidir (17/08/1999, M_s=7.8).

Erdik ve arkadaşları, 2006 çalışmasında proje bölgesinin yer aldığı kaynak bölgesi için Gutenberg-Richter frekans-deprem büyüklüğü bağıntısındaki (x1) (logN(M)=a-bM) a ve b regresyon katsayılarını sırasıyla 5.3 ve 0.9 olarak vermektedir. Buradaki a değeri sismik aktivite düzeyini gösterirken b değeri ise frekans-deprem büyüklük dağılımı doğrusunun eğimi olup, yerkabuğunun sismik açıdan heterojenliğini belirtir. Yukarıda yapılan tüm değerlendirmelerin ışığı altında "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi" depremsellik bakımından en yüksek aktviteye sahip sismotektonik bölge içinde bulunmaktadır.

Tablo 1: *Marmara Denizi bölgesinde 420 x 220 km'lik bir alan içinde tarihsel/aletsel ve sadece aletsel dönemlerde meydana gelen depremlere ait istatistik bilgiler.*

Marmara Denizi Bölgesi	Tarihsel/Aletsel Dönem *(1.–2000) 39.5–41.5K /26.0–31.0D*	Aletsel Dönem *(1900–2000) 39.5–41.5K /26.0–31.0D*
Baskın fay tipi	Sağ Yanal	Sağ Yanal
Ortalama sismojenik kalınlık (km)	10	10
Depremlerin toplam sayısı	937	566
M_s değeri hesaplanan depremlerin sayısı	553	445
M_S > 5.0 depremlerinin sayısı	176	75
M_S > 6.0 depremlerinin sayısı	82	16
M_S > 6.8 depremlerinin sayısı	52	8
M_s değeri hesaplanan depremlerin standart sapması	0.15	0.05

Kaynak: Ambrassey, 2006'dan kısaltılarak alınmıştır.

Bölgedeki aktif depremselliğin projenize oluşturduğu riskler nelerdir?

Depremin ürettiği basınç (P), kayma (S) ve Rayleigh dalgaları (R), tünel iksa sisteminde statik gerilmelere ek olarak, dinamik (normal, kayma ve eğilme) gerilmelerinin oluşmasına neden olur. Bu zorlamaların yol açtığı tüm birim şekil değiştirmeler tünel projesi için risk oluşturur. Deprem kökenli büyük aralıklı çatlakların varlığı bir deniz altı tünelinde can ve mal güvenliğini tehdit eden olaylar demektir. Mutlak olarak "yapısal güvenliğin sağlanması" için söz konusu birim yerdeğiştirme büyüklükleri izin verilebilir sınır değerlerden küçük olmalıdır.

Diğer bir risk ise "sıvılaşma"'nın yol açtığı "farklı oturma" hareketleridir. Sıvılaşma olayı burada kısaca tanımlanırsa; gevşek, sature (suya doygun) durumdaki granüler zeminlerin tekrarlı yükler etkisiyle taşıma kapasitesini büyük ölçüde kaybederek "sıvı" gibi davranmasıdır. Böyle bir olaya maruz kalan tünelde, deprem sonrasında sıvılaşmaya karşı güvenlik katsayısı, katmanın kalınlığı ve sıkılığına bağlı olarak tünel aksına paralel/dik doğrultularda farklı oturmalar gözlenir. Sonuçta tünel iksa sisteminin genel stabilitesi önemli ölçüde bozulabilir. Bu nedenle, özellikle granüler çökeller

Tablo 2: *İki sismik yükleme ölçütüne göre projeden beklenecek performans/davranış düzeyleri.*

Ölçüt	Servis	Davranış/Hasar	İzin verilebilir birim yer değiştirme limit değerler
Servis Değerlendirme Depremi (FEE)	*Depremden sonra tünel hizmete sürekli açıktır*	Doğrusal elastik	○ Beton *(basınç)* ≤ 0.002 ○ Çelik *(çekme)* ≤ 0.002
Güvenlik Değerlendirme Depremi (SEE)	*Depremden sonra en kısa sürede hizmete açılması*	Sınırlı Plastikleşme: Hemen onarılabilir	○ Beton *(basınç)* ≤ 0.0033 ○ Çelik *(çekme)* ≤ 0.02

Kaynak: Parsons Brinckerhoff, 2013 s.3'den sadeleştirilerek alınmıştır.

Tablo 3: *Avrasya Tünel projesinde kullanılan sismik conta yerdeğiştirme değerleri ve limit değerler.*

Sismik Talep		Avrupa Yakası *(1382. m)*	Asya Yakası *(858. m)*	Sismik Contaların Limit Yerdeğiştirme Değerleri
Kayma		± 36 mm	± 41 mm	± 50 mm
Genişleme	Çekme kaynaklı	43 mm	57 mm	75 mm
	Eğilme kaynaklı	6 mm	11 mm	
	Toplam	*49 mm*	*68 mm*	
Kısalma	Basınç kaynaklı	43 mm	62 mm	75 mm
	Eğilme kaynaklı	8 mm	12 mm	
	Toplam	*51 mm*	*74 mm*	

Kaynak: Parsons Brinckerhoff, 2013, s.44.

Şekil 3: *İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi deniz altı tüneli 858.m'sinde inşa edilen sismik contalar*
Kaynak: *Yapı Merkezi, 2015.*

içinde bulunan tüneller "sıvılaşma riski" açısından tahkik edilmelidir.

Böyle büyük ölçekli olası bir deprem durumunda, bir deniz altı tünel inşaatında karşılaşabileceğimiz çeşitli riskler söz konusudur. Deprem etkisi altında meydana gelebilecek risklerden biri, kayma dalgalarının tünel üzerinde oluşturacağı "ötelenme yerdeğiştirmesi"dir. Bu duruma önlem olarak ise, yapılan çalışmalar ve nümerik analiz çalışmalarının doğrultusunda, tünelin en kritik kesimleri olan Asya ve Avrupa tarafındaki denizel çökel başlangıç ve bitiş -geçiş zonu- civarlarına sismik aktiviteden doğacak gerilme ve yerdeğiştirmeleri kabul edilebilir düzeye indirmek amacıyla sismik contaların (mafsal) yerleştirilmesine karar verilmiştir. (Şekil 3)
Her iki sismik conta (mafsal) güzergahtaki konumlarında, ilgili teknik parametreler dikkate alınarak özenle inşa edilmiştir.

Anlıyoruz ki sismik analiz ve tasarım projenin en yaşamsal aşamalarını oluşturuyor. Ne tür çalışmalar yapıldı?

İlkin proje bölgesinde yaklaşık 500 yılda ve 2500 yılda bir görülecek depremler (Servis değerlendirme depremi, FEE ve Güvenlik değerlendirme depremi, SEE) için kuvvetli yer hareketi parametreleri belirleyerek moment büyüklüğü Mw=7.25 ve sismik kaynak proje dik uzaklığı 17 km ve ortalama kayma dalga hızı Vs,30 = 760 m/s -kaya- için Davranış Spektrumları oluşturulmuştur.

Yer hareketleri ile en büyük yatay, düşey yer ivmeleri (PGA), hızı (PGV) ve yerdeğiştirme (PGD) büyüklükleri ifade edilmektedir. Örneğin; FEE ve SEE deprem düzeyleri için PGA ve PGV büyüklükleri gerekirse PGA=0.43g ve 0.63 g (x2) ve PGV=0.29g ve 0.42g olmaktadır. Tüm sismik proje verileri Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü

(KRDAE) 2010 tarafından üretilmiştir. Projenin tasarım işlerinin üstlenen Parsons Brinckerhoff firması ise olası bir deprem altında tünelin dinamik davranışını en ileri yazılıma dayandırılan nümerik analizler ile ortaya koymuştur.

Çağdaş deprem mühendisliğinin dikkate aldığı iki sismik yükleme ölçütüne (Bknz.Tablo 2) göre, projemiz analiz/tasarımı gerçekleştirilmiştir.

Gerilme ve yerdeğiştirme büyüklükleri itibariyle analiz sonuçları yakından incelendiğinde tünel geçkisinin iki geçiş zonu kritik olmaktadır: Asya yakası 858. m ve Avrupa yakasında 1382. m. Söz konusu kritik zonlar sismik contalar kullanılmıştır. Bu contalar sayesinde oluşacak bir depremde tünel, en kritik bölgelerinde esnek hareket edebilme kabiliyeti kazandırılmıştır.

Özel olarak tasarlanan ve laboratuvarlarda test edilerek davranış başarımı kanıtlandıktan sonra üretilen sismik contalar (yerdeğiştirme limitleri kayma için ±50 mm, uzama/kısalma için ±75 mm), mevcut çap ve sismik aktivite düzeyi göz önüne alındığında TBM Tünelcilik sektöründe dünyadaki 'ilk' uygulamadır. Tablo 3'de Avrupa ve Asya yakasındaki sismik contaların hesaplanan yerdeğiştirme değerleri, limit değerler ile birlikte verilmiştir.

Her iki yakadaki sismik conta yerdeğiştirmeleri de, istenilen limit değerlerin altındadır. Sismik conta konumlarının tasarım aşamasında başarıyla belirlendiği, tünel inşaatı sırasında sürekli ölçülen 'kesici kafa döndürme momenti' (tork) değerleriyle doğrulanmıştır.

Sıvılaşma riski ve oluşturduğu farklı oturmalar açısından bakıldığında ise tüm denizel çökel bölümünde sıvılaşmaya karşı güvenlik katsayısının 1.5 ve bu değerden büyük olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak deprem sonrası için hesaplanan oturmaların ihmal edilebilir mertebelerde olduğu anlaşılmıştır. Okuyucularımızla ilginç bir geoteknik bulguyu burada paylaşmak istiyoruz: tünel güzergahı içinde yer alan denizel çökeller %5-35 arasında değişen $CaCO_3$ içerikli organizma kavkıları barındırır. (Şekil 4) Kavkıların yüzeyleri pürüzlü, daha açık anlatımla herhangi bir yatay hareket karşısında, örneğin sıvılaşmaya karşı önemli kayma direncine sahiptirler (Bu ek direnç analizlerde gözönünde tutulmamıştır). Daha açık anlatımla "sıvılaşma riski" projemiz için herhangi bir risk oluşturmamaktadır.

Şekil 4: *Denizel çökeller içinde bulunan $CaCO_3$ içerikli kavkılar.*
Kaynak: *YM SK JV ve Yapı Merkezi ARGE Bölümü, 2015.*

Sismik contanın gösterildiği fotoğrafta kullanılan prekast bilezikler gördük. Bunlar çok özel tasarım üretimler olmalı. En önemli özellikleri nelerdir?

Projenin denizaltı kısmında Yapı Merkezi Prefabrikasyon Grubu tarafından 1672 adet bilezik -ring- üretilmiştir. Bir bilezik 0.6 m kalınlığında ve 2 m genişliğinde 9 segmentten oluşmaktadır. Üretimde kullanılan prekast betonu ise çok özel tasarlanmış yüksek performanslı betondur. Sürekli gerçekleştirilen kalite kontrol testleri sonucunda betonun ortalama 28 günlük silindir dayanımı 72 MPa ve ortalama klor geçirgenliği 280 Coulomb < sınır değer=1000 Coulomb olarak ölçülmüştür. Uluslararası sertifika kuruluşunda yapılan analiz ve simülasyonlarda, segment ömürlerinin en az 127 yıl olduğu rapor edilmiştir. (Şekil 5)

Japonya'daki 2011 yılında meydana gelen Tohoku depreminde Tsunaminin hasarlarının ön plana çıktığı görülmüştür. Projenizde bununla ilgili bilgiler verebilir misiniz?

Sorunuz son derece önemli. Tsunaminin oluşturduğu hasarların derecesi depremin büyüklüğüne, fayın cinsine (eğim atımlı faylarda daha öne çıkıyor), projenin kaynağa olan uzaklığına, su derinliğine ve kıyı morfolojisine bağlıdır. Tarihsel depremler yakından incelendiğinde, bölgede deprem sonrası tsunami olaylarının meydana geldiğine dair bilgiler vardır. Bu noktada, tsunami riskini, Avrasya Tünel projemizin Anadolu ve Asya kıtası kıyı kesimleri için deprem kaynaklı bir diğer olası risk olarak incelememiz gereği ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü Okyanus Mühendisliği Araştırma Merkezi tarafından çeşitli deprem senaryoları için bölgenin tsunami tehlike haritaları çıkarılarak, olası dalga yükseklikleri belirlenmiştir. Avrupa

Şekil 5: *İstanbul Boğazı Karayolu Tünel Geçişinde kullanılan yüksek performanslı beton segmentler.*
Kaynak: *Yapı Merkezi Prefabrikasyon Grubu, 2015.*

yakasında olası bir Tsunami olayında dalga yüksekliğinin 5.5 m, Asya yakasında ise ihmal edilebilecek seviyelerde oluşacağı belirlenmiştir ve tasarım sırasında yapı yükseklikleri bu çalışmaların sonuçlarına göre tasarlanmıştır.

Söyleşimizi bitirirken, İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesinin kazandıracakları hakkında kısaca bir bilgi vermeniz mümkün mü?

Son yıllarda İstanbuldaki nüfus artışı ve ekonomik ilerlemeler, şehiriçi trafiğinde önemli bir artışa neden olmakta ve kentin ulaşım altyapısında yenilikçi ve kalıcı çözümlerin getirilmesini gerektirmektedir. Bu noktada, 100.000 araç/gün kapasitesi ile "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi" nin faaliyete geçmesi, kentin iki kıta arasındaki trafik sorununun azalmasında faydalı olacaktır. Ayrıca, kısalan seyahat süreleri, yakıt tüketimini, beraberinde araç emisyon miktarlarını ve dolayısıyla araç bakım masraflarını azaltarak ulusal ekonomimize anlamlı katkı sağlayacaktır. Ayrıca, şunu belirtmek gerekir ki, projemizde 2009 yılında ÇSED (Çevre ve Sosyal Etki Değerlendirmesi) süreci başlatıldı. Projenin etkileyebileceği tüm alanların gözden geçirildiği ve değerlendirildiği çok kapsamlı çalışmalar yapıldı. Örnek vermek gerekirse İstanbul'un büyüleyici siluetine zarar vermemek amacıyla Avrupa tarafındaki yapıların yüksekliklerine tasarım sırasında 7 m limiti getirildi.

Ayrışma tesisi'nin yaratacağı görsel kirliliği ortadan kaldırmak amacıyla tesis Asya yakasında kurulmuştur. Projemizin gerek çevre, gerek ise yaratıcı altyapı konularında gösterdiği dikkate değer başarımları uluslararası saygın kuruluşlar tarafından bugün itibariyle 5 ödül ile onurlandırılmıştır.

Yapı Merkezi Onursal Başkanı Sayın Dr. Müh. Ersin ARIOĞLU'nun da belirttiği üzere, projenin teknolojik özellikleri ve uygulamasından elde edilen bilgi birikimi ile dünya tünelcilik literatürüne önemli katkılar sağlanmıştır. Projemiz bu nitelikleriyle sadece Türkiye değil, dünya tünel sektörü için de önemli bir adımdır. Projenin tamamlanması, bugüne kadar fizibil görülmemiş veya cesaret edilememiş, uygarlık belgesi olabilecek birçok proje için yüreklendirici olacak; daha derine, daha uzağa, ve daha büyük çapa doğru yeni bir tünelcilik akımı başlatacaktır.

Bu güzel söyleşi için Ergin Hocam size ve ekibinize çok teşekkür ederiz.

Dipnotlar

(x1) Açıklama notu: Bağıntıdaki N, tanımlanan bir sismik bölge ve zaman periyodu için, magnitüdü M'e eşit veya daha büyük olan deprem sayısını, M ise depremin büyüklüğünü ifade eder.

(x2) Yer çekimi ivme değeri, 1g = 981 cm/s^2

Kaynakça

• Ambrasseys, N.N., (2006), "Comparison Of Frequency Of Occurrence Of Earthquakes With Slip Rates From Long-Term Seismicity Data: The Cases Of Gulf Of Corinth, Sea Of Marmara And Dead Sea Fault Zone", Geophysical Journal of International, 165 (2), pp.516 - 526.
• Arıoğlu, Ergin ve Yılmaz, A.O., (2006), "Çözümlü problemlerle Tünel/Galerilerin Sismik Analizi", TMMOB Maden Mühendisleri Odası, İstanul Şubesi, 312 s.
• Arıoğlu, Ergin., Kurt, G., Kayalı, S., Yoldaş, R. Ve Gürkaynak, Ö., (2010), "Avrasya Tünel Projesi Karışık Kalkanlı TBM Kısmının geoteknik raporu", Yapı Merkezi ARGE Bölümü, İstanbul (ingilizce).
• Arıoğlu, Ersin, (2015), "İstanbul Karayolu Geçiş Projesi Tünel Çalışmaları Sunumu", Yapı Merkezi, İstanbul.
• Erdik, M., Şeşetyan, K., Demircioğlu, M.B ve Durukal, E. (2006), "Ulaştırma Bakanlığı Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaat Müdürlüğü Kıyı yapıları , Demiryolları ve Hava Meydanları İnşaatları Deprem Teknik Yönetmeliği için Deprem Tehlikesi Belirlenmesi", Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü, İstanbul, 37s.
• Erdik, M., Şeşetyan, K., Demircioğlu, M.B., Yenidoğani C. ve Harmandar, E., (2010), "Avrasya Tüneli deprem risk değerlendirmesi", Boğaziçi Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü, Deprem Mühendisliği Bölümü, İstanbul (İngilizce), s. 585.
• Ergin, A., Yalçıner, A. C., Baykal, C., Ayça, A., Esen, M., Özer, C., Karakuş, H. ve Onat, Y., (2010), "Avrasya Tünel Projesi Kumkapı Girşi Tsunami ve Deniz kabarması değerlendirmesi", Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Okyanus Mühendisliği Araştırma Merkezi, Ankara, (İngilizce), s. 545.
• Parsons Brinckerhoff, (2012), "Liquefaction Susceptibility Analysis", İstanbul Strait Road Tube Crossing Project, EPCJV.
• Parsons Brinckerhoff, (2013), "Seismic Design of Single Bored Tunnel and Seismic Joints ", İstanbul Strait Road Tube Crossing Project, YMSKJV,368 s.
• ATAŞ, (2014), http://www.avrasyatuneli.com.tr/tr
• Yapı Merkezi Prefabrikasyon, (2015), http://www.ymprefab.com.tr/

T.C.
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No : 2013/8006
Karar No : 2015/5463
Tarih : 10.02.2015

ÖZET : Davacı, davalı işverenin Karadeniz Bölgesi satış müdürü olarak çalıştığını, işverence haksız şekilde istifaya zorlandığını ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatı alacaklarını istemiştir. Somut olayda davacı Karadeniz Bölge satış müdürü olarak çalışırken distribütör firma yöneticisi ile yine dağıtıcı firma personeli tarafından davalı işverene şikayet dilekçesi verilmiştir. Bunun üzerine davalı işveren tarafından davacı İstanbul'da bulunan şirket merkezine çağrılarak yazılı ve sözlü savunması alınmıştır. Davacının distribütör firma yetkilisi ile kendisi tarafından kullanılan kiralık evin içindeki eşyalarla birlikte firma yetkilisine devretmiştir. Yine madeni yağ satışı yapan personele önceki distribütör firma tarafından verilen bilgisayarı alarak kullandığı ve bu firma tarafından bilgisayarın aynısını Nevşehir'de bulunan bir firmadan satın alarak teslim etmek zorunda kaldığı ortaya çıkmıştır. Davacının bu tür davranışları işverenin güvenini sarsıcı davranışlar olduğundan davacı iş sözleşmesinin işverence feshi yerine istifa ederek iş sözleşmesini sona erdirmiştir. Davacı istifa iradesinin fesada uğratıldığını istifa belgesinin baskı ile alındığını ispat edememiştir. Mahkemece davacının kıdem ve ihbar tazminatı taleplerinin reddi gerekirken kabulü isabetsizdir.

DAVA : Taraflar arasındaki, kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı alacaklarının ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine ilişkin hüküm süresi içinde duruşmalı olarak temyizen incelenmesi davalı avukatınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 10.02.2015 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı adına vekili ile karşı taraf adına vekili geldiler. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor sunuldu, dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : A-) Davacı İsteminin Özeti: Davacı, davalı işverenin Karadeniz Bölgesi satış müdürü olarak çalıştığını, işverence haksız şekilde istifaya zorlandığını ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatı alacaklarını istemiştir.

B-) Davalı Cevabının Özeti: Davalı, davacının distribütör firma yetkilileri ile uygunsuz ticari ilişkiye girdiği, satışta çalışan dağıtıcı firma personeli için gönderilen primlerini ödemediği veya eksik ödediği belirtilerek hakkında şikayette bulunduğu, bunun üzerine savunmasının alındığı ve istifa ederek işten ayrıldığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

C-) Yerel Mahkeme Kararının Özeti: Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davalının davacıya baskı ile istifa dilekçesi imzalattığı, davacının kıdem ve ihbar tazminatına hak kazandığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

D-) Temyiz: Kararı davalı temyiz etmiştir.

E-) Gerekçe: Taraflar arasında, iş ilişkisinin işçinin istifası ile sona erip ermediği konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır. Genel olarak iş sözleşmesini fesih hakkı, karşı tarafa yöneltilmesi gereken tek taraflı bir irade beyanı ile iş sözleşmesini derhal veya belirli bir sürenin geçmesiyle ortadan kaldırabilme yetkisi veren, bozucu

yenilik doğuran bir haktır.
İşçinin haklı nedenle iş sözleşmesini derhal feshi 4857 sayılı İş Kanununun 24 üncü maddesinde düzenlenmiştir.

İşçinin önelli fesih bildiriminin normatif düzenlemesi ise aynı yasanın 17 nci maddesinde ele alınmıştır. Bunun dışında Yasada işçinin istifası özel olarak düzenlenmiş değildir.

İşçinin haklı bir nedene dayanmadan ve bildirim öneli tanımaksızın iş sözleşmesini feshi, istifa olarak değerlendirilmelidir.

İstifa iradesinin karşı tarafa ulaşmasıyla birlikte iş ilişkisi sona erer. İstifanın işverence kabulü zorunlu değilse de, işverence dilekçenin işleme konulmamış olması ve işçinin de işyerinde çalışmaya devam etmesi halinde gerçek bir istifadan söz edilemez. Bununla birlikte istifaya rağmen tarafların belirli bir süre daha çalışma yönünde iradelerinin birleşmesi halinde, kararlaştırılan sürenin sonunda iş sözleşmesinin ikale yoluyla sona erdiği kabul edilmelidir.

Şarta bağlı istifa ise kural olarak geçerli değildir. Uygulamada en çok karşılaşılan şekliyle, işçinin ihbar ve kıdem tazminatı haklarının ödenmesi şartıyla ayrılma talebi istifa olarak değil, ikale (bozma sözleşmesi) yapma yönünde bir icap olarak değerlendirilmelidir.

İşçinin istifa dilekçesindeki iradesinin fesada uğratılması da sıkça karşılaşılan bir durumdur. İşverenin tazminatların derhal ödeneceği sözünü vermek ve benzeri baskılarla işçiden yazılı istifa dilekçesi vermesini talep etmesi ve işçinin buna uyması halinde, gerçek bir istifa iradesinden söz edilemez. Bu halde feshin işverence gerçekleştirildiği kabul edilmelidir.

İşverenin baskı uygulaması sonucu düzenlenen istifa dilekçesine değer verilemez. Dairemizce bu gibi hallerde feshin işverence gerçekleştirildiği, bununla birlikte işveren feshinin haklı olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiği kabul edilmektedir (Yargıtay 9.HD. 3.7.2007 gün 2007/14407 E, 2007/21552 K.). İşçinin haklı nedenle derhal fesih nedenleri mevcut olduğu ve buna uygun biçimde bir Fesih yoluna gideceği sırada, iradesi fesada uğratılarak İşverence istifa dilekçesi alınması durumunda da istifaya geçerlilik tanınması doğru olmaz. Bu durumda işçinin haklı olarak sözleşmeyi feshettiği sonucuna varılmalıdır. İstifa belgesine dayanılmakla birlikte, işçiye ihbar ve kıdem tazminatlarının ödenmiş olması, Türkiye İş Kurumuna yapılan bildirimde işveren feshinden söz edilmesi gibi çelişkili durumlarda, her bir somut olay yönünden bu çelişkinin istifanın geçerliliğine etkisinin değerlendirilmesi gerekir. İstifa belgesindeki ifadenin genel bir içerik taşıması durumunda, işçinin dava dilekçesinde somut sebepleri belirtmesinde hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır. Bu halde de istifanın ardındaki gerçek durum araştırılmalıdır.

İş sözleşmesinin istifa ile sona ermesi halinde, işçinin iş güvencesi hükümlerinden yararlanması mümkün olmadığı gibi, ihbar ve kıdem tazminatlarına da hak kazanamaz. İstifa durumunda işçinin işverene ihbar tazminatı ödemesi yükümü ortaya çıkabileceğinden, istifa türündeki belgelerin titizlikle ele alınması gerekir. İmzaya itiraz ya da metin kısmına ilaveler yapıldığı itirazı mutlak olarak teknik yönden incelenmelidir.

İstifa halinde dahi işçiye kıdem tazminatı ödeneceğini öngören sözleşme hükümleri ile işyeri uygulamaları, 4857 sayılı Yasaya göre geçerli olup, bu halde kıdem tazminatı 1475 sayılı Yasanın 14 üncü maddesine göre hesaplanmalı ve anılan maddedeki kıdem tazminatı tavanı gözetilmelidir. Belirtmek gerekir ki, sözü edilen Yasada düzenlenen kıdem tazminatı tavanı mutlak emredici niteliktedir.

Somut olayda davacı Karadeniz Bölge satış müdürü olarak çalışırken distribütör firma yöneticisi ile yine dağıtıcı firma personeli tarafından davalı işverene şikayet dilekçesi verilmiştir. Bunun üzerine davalı işveren tarafından davacı İstanbul'da bulunan şirket merkezine çağrılarak yazılı ve sözlü savunması alınmıştır. Davacının distribütör firma yetkilisi ile kendisi tarafından kullanılan kiralık evin içindeki eşyalarla birlikte firma yetkilisine devretmiştir. Yine madeni yağ satışı yapan personele önceki distribütör firma tarafından verilen bilgisayarı alarak kullandığı ve bu firma tarafından bilgisayarın aynısını Nevşehir'de bulunan bir firmadan satın alarak teslim etmek zorunda kaldığı ortaya çıkmıştır. Davacının bu tür davranışları işverenin güvenini sarsıcı davranışlar olduğundan davacı

iş sözleşmesinin işverence feshi yerine istifa ederek iş sözleşmesini sona erdirmiştir. Davacı istifa iradesinin fesada uğratıldığını istifa belgesinin baskı ile alındığını ispat edememiştir. Mahkemece davacının kıdem ve ihbar tazminatı taleplerinin reddi gerekirken kabulü isabetsizdir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten bozulmasına, davalı yararına takdir edilen 1.100.00 TL. duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 10.02.2015 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No : 2014/4290
Karar No : 2015/16311
Tarih : 05.05.2015

ÖZET : Dava, işçilik alacakları istemine ilişkindir. Yıllık izinlerin kullandırıldığı noktasında ispat yükü işverene aittir. İşveren yıllık izinlerin kullandırıldığını imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile kanıtlamalıdır. Bu konuda ispat yükü üzerinde olan işveren, işçiye yemin teklif edebilir. Yıllık izin hakkı Anayasal temeli olan bir dinlenme hakkı olup, işçinin iş sözleşmesinin devamı sırasında ücrete dönüşmez ve bu haktan vazgeçilemez. İşçinin iş sözleşmesinin devamı süresinde kullanmadığı yıllık izinlere ait ücreti istemesi mümkün değildir. Bu nedenle, işçinin iş sözleşmesinin devamı sırasında izin hakkının bulunduğunun tespitini istemesinde hukuki menfaati vardır. Somut olayda davacının hizmet süresi iki yıl sekiz ay yirmi sekiz gün olup iki yıllık ücretli izine hak kazanmıştır.

Davacı yemininde bir yıllık ücretli izin hakkını kullandığını belirttiğinden hak kazandığı yıllık ücretli izin süresi on dört gün olduğu düşünülmeden yirmi sekiz gün üzerinden yıllık ücretli izin alacağına hükmedilmesi hatalıdır. Hükmedilen tazminat ve ücretlerin net mi, yoksa brüt mü olduğunun hükümde belirtilmemesinin kararın infazında tereddüt yaratacağının düşünülmemesi de isabetsizdir.

DAVA : Davacı, kıdem tazminatı, kötüniyet tazminatı ile yıllık izin ücreti, fazla mesai ücreti, ücret alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.
Yerel mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.
Hüküm süresi içinde davalılar avukatları tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : A-) Davacı İsteminin Özeti: Davacı, iş sözleşmesini ücretlerinin ödenmemesi nedeniyle feshettiğini ileri sürerek kıdem ve kötü niyet tazminatları ile yıllık ücretli izin, fazla çalışma ve ücret alacaklarının davalılardan tahsiline karar verilmesini istemiştir.

B-) Davalı Cevabının Özeti: Davalılar, davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

C-) Yerel Mahkeme Kararının Özeti: Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davacının iş sözleşmesini fesihte haklı olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

D-) Temyiz: Kararı davalılar temyiz etmiştir.

E-) Gerekçe:

1-) Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre davalıların vekillerinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-)Taraflar arasında uyuşmazlık, işçinin kullandırılmayan izin sürelerine ait ücretlere hak kazanıp kazanmadığı noktasında toplanmaktadır.

4857 sayılı İş Kanununun 59 uncu maddesinde, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde, işçiye kullandırılmayan yıllık izin sürelerine ait ücretlerin son ücret üzerinden ödeneceği hükme bağlanmıştır. Yıllık izin hakkının ücrete dönüşmesi için iş sözleşmesinin feshi şarttır. Bu noktada, sözleşmenin sona erme şeklinin ve haklı nedene dayanıp dayanmadığının önemi bulunmamaktadır.

Yıllık izinlerin kullandırıldığı noktasında ispat yükü işverene aittir. İşveren yıllık izinlerin kullandırıldığını imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile kanıtlamalıdır. Bu konuda ispat yükü üzerinde olan işveren, işçiye yemin teklif edebilir.

Aktin feshi halinde kullanılmayan yıllık izin sürelerine ait ücret, işçinin kendisine veya hak sahiplerine ödenir. Böylece, iş sözleşmesinin feshinde kullanılmayan yıllık ücretli izin hakkı izin alacağına dönüşür. Bu nedenle zamanaşımı da iş sözleşmesinin feshinden itibaren işlemeye başlar.

4857 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinde, yıllık ücretli izine hak kazanmak için gerekli sürenin hesabında, işçinin aynı işverenin bir veya çeşitli işyerlerinde çalıştığı sürelerin birleştirilerek göz önüne alınacağı hükme bağlanmıştır. Bu durumda, işçinin daha önce aynı işverenin bir ya da değişik işyerlerinde geçen hizmetlerinin yıllık izne hak kazanma ve izin süreleri hesabı yönlerinden dikkate alınması gerekir. Kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmetlerin de aynı gerekçeyle izin hesabı yönünden birleştirilmesi zorunludur.

Bununla birlikte, işçiye önceki feshe bağlı olarak kullanmadığı izin ücretleri tam olarak ödenmişse, bu dönemin sonraki çalışma sürelerine eklenerek izin hesabı mümkün değildir. Önceki çalışma döneminde izin kullandırılmak veya fesihte karşılığı ödenmek suretiyle tasfiye edilmeyen çalışma süreleri, aynı işverenin bir ya da değişik işyerlerindeki çalışmalara eklenir. İşçinin aralıklı olarak aynı işverene ait işyerinde çalışması halinde, önceki dönemin kıdem tazminatı ödenerek feshedilmiş olması, izin yönünden sürelerin birleştirilmesine engel oluşturmaz.

Yine, önceki çalışılan sürede bir yılı doldurmadığı için izne hak kazanılmayan süreler de, işçinin aynı işverene ait işyeri ya da işyerlerindeki sonraki çalışmalarına eklenerek yıllık izin hakkı belirlenmelidir. Yıllık izin, özde bir dinlenme hakkı olup, aralıklı çalışmalarda önceki dönem zamanaşımına uğramaz.

İşverenin işçiyi işe başlatması durumunda, iş ilişkisi kesintisiz devam ettiğinden, kullandırılmayan izin ücretine de hak kazanılması söz konusu olmaz. Daha önce işçiye kullandırılmayan izinler karşılığı olarak ödenmiş olan izin ücretleri de işverence geri istenebilir. 4857 sayılı Yasanın 53 üncü maddesinde işçinin yıllık ücretli izin hakkından vazgeçemeyeceği kurala bağlandığına göre, işçinin daha önce ödenen izin ücretinin, işe iade sonunda işçinin işe başlaması halinde işçinin kullanmadığı izin hakkına sayılması da doğru olmaz.

Yıllık izin hakkı Anayasal temeli olan bir dinlenme hakkı olup, işçinin iş sözleşmesinin devamı sırasında ücrete dönüşmez ve bu haktan vazgeçilemez. İşçinin iş sözleşmesinin devamı süresinde kullanmadığı yıllık izinlere ait ücreti istemesi mümkün değildir. Bu nedenle, işçinin iş sözleşmesinin devamı sırasında izin hakkının bulunduğunun tespitini istemesinde hukuki menfaati vardır.

Somut olayda davacının hizmet süresi iki yıl sekiz ay yirmi sekiz gün olup iki yıllık ücretli izine hak kazanmıştır. Davacı yemininde bir yıllık ücretli izin hakkını kullandığını belirttiğinden hak kazandığı yıllık ücretli izin süresi on dört gün olduğu düşünülmeden yirmi sekiz gün üzerinden yıllık ücretli izin alacağına hükmedilmesi hatalıdır.

3-) Hükmedilen tazminat ve ücretlerin net mi, yoksa brüt mü olduğunun hükümde belirtilmemesinin kararın infazında tereddüt yaratacağının düşünülmemesi de isabetsizdir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı nedenlerden dolayı BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 05.05.2015 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

"Kıtalar Buluştu; Tünelcilikte Yeni Bir Çağ Açıldı"

İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi'nin "En zorlu bölümü" tamamlandı

Yapı Merkezi liderliğinde gerçekleştirilmekte olan "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi"ndeki en zorlu bölüm tamamlandı. Kıtalar buluşarak, tünelcilikte yeni bir çağ açıldı. Yapı Merkezi Yetkilileri, 22 Ağustos 2015 tarihinde Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun şantiye ziyaretleri sırasında düzenlenen bir etkinlikle tamamlanan bu çalışma ile ilgili olarak bir açıklama yaparak şu bilgileri verdi:

"Yapı Merkezi" (Türkiye) liderliğinde, "SK E&C" (Güney Kore) şirketi ile kurulan YMSK- JV Ortak Girişimi'nin yürütmekte olduğu "İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi"ndeki en zorlu bölümün, 22 Ağustos 2015 tarihinde T.C. Başbakanı Sayın Ahmet Davutoğlu'nun şantiye ziyaretleri sırasında düzenlenen bir etkinlikle tamamlandığını sizlere bildirmekten büyük bir kıvanç duyuyoruz.

Bütün kazı işleri ve taşıyıcı eleman inşaatları, süresinden önce ve başarıyla bitirilen bu kritik bölümde, birbirine bağlı 3 ana yapı yer almaktadır:

• **TBM Denizaltı Tüneli:** İki kıtayı birbirine bağlamak üzere (3.340 m uzunluk, 13,7 m kazı çapı, deniz seviyesinden 106 m aşağıda) en gelişmiş teknolojilere sahip TBM (tünel açma makinesi) kullanılarak inşa edildi.

• **TBM Operasyon Kutuları:** TBM makinesini Asya tarafından kazıya başlatmak üzere 'Asya Giriş Kutusu' (170 m uzunluk, 37 m derinlik, denize 80 m uzaklık); Avrupa tarafından TBM'i çıkarmak üzere 'Avrupa Çıkış Kutusu' (70 m uzunluk, 31 m derinlik, denize 30 m uzaklık) inşa edildi.

• **Asya İkiz Tünelleri:** Yoğun yerleşim bölgesinin altından geçerek TBM Denizaltı Tüneline bağlanmak üzere "klasik madencilik yöntemi" ile inşa edildi (950'şer m uzunluk, 85 m^2 kesit alanı).

Toplam 14.6 km uzunluğundaki İstanbul Boğazı Karayolu Geçiş Projesi'nin güzergahı, 2005 yılında Japon Nippon KOEI-NCC firması tarafından gerçekleştirilen fizibilite çalışmalarıyla belirlenmişti. Proje, "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı"na bağlı "Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü" (AYGM) tarafından Yap-İşlet-Devret modeli ile ihaleye açıldı. Yapı Merkezi ve SK E&C tarafından kurulan özel amaçlı ATAŞ Şirketi ihaleyi kazanarak, 25/2/2011 tarihinde projenin uygulama sözleşmesini imzaladı. Uluslararası 'proje finansmanının' sağlanmasının ardından, sözleşme 30/1/2013 tarihinde resmen yürürlülüğe girdi.

ATAŞ adına, Yapı Merkezi liderliğinde SK E&C ile birlikte kurulan YMSK-JV ortak girişimi, projenin tüm EPC sözleşmesini üstlendi. Ayrıca, kreditörlere Arup 'teknik danışmanlık', AYGM'ye Italferr&Altınok-JV 'müşavirlik' ve HNTB 'bağımsız tasarım denetçiliği' görevlerini üstlendiler. Bunun yanı sıra, dünya çapında referans sahibi firmalar, YMSK-JV'ye çeşitli formlarda ve konularda hizmetler verdiler : Parsons Brinckerhoff (tasarım) - Fugro (denizaltı geoteknik araştırmaları) - Herrenknecht AG (TBM üretimi) - MS-SAS (bulamaç ayrıştırma tesisi kurulumu) - Yapı Merkezi Prefabrikasyon (prekast TBM segment üretimi) - Seibu (sis-

mik bilezik üretimi / tasarım: NCC) - Datwyler (tünel contaları üretimi).

İnşaat işlerine, Projenin en kritik kısmı olan denizaltı tünelini kazacak TBM makinesinin kurulabilmesi için 'Asya Giriş Kutusu'nun kazısı ile başlandı. Bu kutunun denizaltı tüneli inşaatı süresince açık kalması gerektiğinden, duvar kazıklarının uzun süreli stabilitesi yatayda boyu 36 m'ye ulaşan kalıcı zemin ankrajları ile sağlandı. TBM denizaltı tünelinin bağlandığı 'Avrupa Çıkış Kutusu' inşaatında ise, deniz tarafında su geçirimsizliği sağlamak üzere 1,2 m kalınlığında, 30 m derinliğinde, zemine ankrajlı 'diyafram duvarlar' tercih edildi.

Sismik aktivitesi yüksek 'Kuzey Anadolu Fayı', tünel güzergahının 17 km yakınından geçmektedir. Sismik aktivitelerden doğacak gerilme ve yerdeğiştirmeleri kabul edilebilir düzeye indirmek amacıyla tasarlanan iki sismik bileziğin (sismik mafsal / conta) tüneldeki konumları özenle belirlendi. Yerdeğiştirme limitleri, kayma için ±50 mm, uzama/kısalma için ±75 mm olarak belirlenen sismik bilezikler, laboratuvarlarda test edilerek uygunluğu ve başarısı kanıtlandıktan sonra üretilmeye başlandı. Bilezikler, geometrik boyutları ve maruz kalacağı sismik aktivite seviyesi dikkate alındığında, TBM Tünelcilik sektöründe bu özelliklere sahip 'ilk' uygulama oldu. Deprem davranışı ile ilgili tasarımda, moment büyüklüğü Mw = 7,25 kabul edilmiş olup; tünelin 500 yılda bir görülebilecek depreme karşı 'servis şartları' ve 2 500 yılda bir görülebilecek depreme karşı ise 'güvenlik şartları' bozulmaksızın davranabileceği gösterildi. Tasarım aşamasında sismik bilezik konumlarının başarıyla saptandığı, tünel inşaatı sırasında sürekli ölçülen 'kesici kafa döndürme moment' (tork) değerleriyle doğrulandı.

TBM Denizaltı Tüneli birbirinden çok farklı iki tip jeolojik birimden geçmektedir. Güzergahın toplam %70'i kumtaşı, çamurtaşı, silttaşından oluşan 'Trakya Formasyonu'nda (basınç dayanımı 5 ~ 120 MPa) kazılmıştır. Bu formasyon, bölgenin tektonik hareketliliği sonucunda çok çatlaklı/kırıklı bir yapıya dönüşmüş; yer yer çok masif ve aşındırıcı (CAI 4.5'a ulaşan) volkanik kökenli andezit ve diyabaz dayklar tarafından kesilmiştir. Güzergahın %23'ü ise 'Denizel Çökeller' olup; kum, silt, kil ve büyük boyutlu çakıllardan oluşmaktadır. Tünelin en derin bölgesi bu birimdedir. Kalan %7'lik bölüm ise denizel çökel ve kaya birimlerinin birlikte bulunduğu geçiş zonlarından oluşmaktadır. "Bu kadar karmaşık ve sismik aktivitesi yüksek bir jeolojik yapıda, bu derinlikte ve bu geometrik çapta bir tüneli, uzun ömürlü ve güvenli kılarak inşa etmeyi başarmak, bu projeyi benzersiz kılmış ve dünyanın ilgisini çekmiştir."

Anılan ağır koşulları aşmak üzere; 3.340 m'lik tünelin kazı ve inşa işleri için, 13,7 m çapında, bentonit bulamaç takviyeli TBM'in özel olarak tasarlanması gerekmiştir. Kazı işleminde ayna güvenliğini sağlamak üzere kullanılan 'bentonit' uygulaması için inşa edilen ayrıştırma tesisinin kapasitesi 2.800 m^3/saat olarak seçilmiştir. TBM'in kesici kafası üzerinde 35 çift 19 inçlik (483 mm) kesici disk (disc cutter) ve 192 adet keski (scraper) yerleştirilmiştir. TBM'de, dalgıçların çalışması ve ekipmanları için basınç hücreleri ve olası bir riskli durumda vardiya çalışanlarının güvenliği için yaşam odası mevcuttur. " 'Yıldırım' adıyla anılan TBM; 33,3 kW/m^2'lik kesici kafa gücü ile dünyada 1. sırada, 12 bar'lık tasarım basıncı ile 2. sırada ve 147,3 m^2'lik kesici kafa alanı ile 6. sırada yer almaktadır."

TBM tünel inşaat işleri, 3 ekip 7gün/24saatlik çalışma temposuyla 476 takvim gününde, 7 m/gün'lük ortalama ilerleme hızı (sadece çalışma günleri gözetildiğinde 9 m/gün) ile bitirilmiştir. Maksimum ilerleme hızına 18 m/gün değeri ile denizel çökel zonlarında ulaşılmıştır. Güzergah boyunca ortalama 90 m aralıkla, 1 m ila 120 m gibi çok değişken 28 adet dayk zonu geçilmiştir. Kazı sırasında, sürekli değişen jeolojik şartlar nedeniyle 4 kez, 'özel eğitimli dalgıçlar' tarafından hiperbarik bakım-onarım operasyonu yapılması gerekmiş ve tümü başarıyla tamamlanmıştır. Toplam 47 gün süre kaybına neden olan bu

Üyelerimizden haberler...

operasyonların biri, tünelin yaklaşık en derin noktasına rastlamıştır. 10,8 bar gibi bugüne kadar denenmemiş bir basınç ortamında yapılmak zorunda kalınan bu tamir-bakım operasyonunun başarıyla tamamlanması ile dünyada bir 'ilk' gerçekleştirilmiş ve kazının devamı sağlanmıştır. Tünelin kazısı 'Avrupa Çıkış Kutusu'nda ± 24 mm hata payı ile tamamlanmıştır.

Tünelde, 9 segmentten oluşan 0,60 m kalınlığında ve 2,00 m genişliğinde bileziklerden 1672 adet kullanılmıştır. Segmentlerin 28 günlük ortalama basınç dayanımları 72 MPa (tasarım hedefi 50 MPa) ve standart sapma 6 MPa'dır. Üretimde kullanılan ortalama klor geçirgenliği 280 Coulomb (tasarım limiti 1.000 Coulomb) olan yüksek performanslı prekast beton, 100 yıl servis süresi hedeflenerek üretilmiştir. Uluslararası sertifika kuruluşunca yapılan analiz ve simülasyonlarda, segment ömürlerinin en az 127 yıl olduğu rapor edilmiştir.

Öte yandan, TBM denizaltı tünelinin Asya ucunda yer alan İkiz tünellerin her biri 85 m^2 kesit alanına sahip olup, 4 aynadan yürütülen kazı ve inşaat işleri 'klasik madencilik yöntemi' ile 445 takvim gününde tamamlanmıştır. Üzerindeki örtü kalınlıkları 8 m ile 41 m arasında değişmektedir. Tünel kesitinde ölçülen en büyük yerdeğiştirme 33 mm ve yer yüzeyinde en yüksek oturma 10 mm olarak ölçülmüş olup, tünelin geçtiği yerleşim alanlarında hiçbir yapısal hasar gözlenmemiştir. Aynaların karşılıklı kavuşturulma işlemi ± 2,0 mm'den az tolerans ile gerçekleşmiştir.

İş güvenliği ve sağlığı, proje süresince her zaman birinci planda tutulmuş; projede çalışanlara 41.000 saat İş Güvenliği, Sağlığı ve Çevre 'eğitimi' verilmiştir. Toplam 5.420.000 saatlik çalışma süresince (22/08/2015 tarihine kadar) ciddi yaralanma veya ölüm ile sonuçlanan herhangi bir iş kazası yaşanmamış olup, gözlenen kaza sıklık oranı uluslararası seviyelerin çok altındadır.

İstanbul'un nüfus artışı ve ekonomik gelişmesi, ulaşım altyapısında kalıcı çözümler ve büyük boyutlu yatırımlar gerektirmektedir. Projenin, 100.000 araç/gün kapasitesiyle kıtalararası trafik sorununun çözümüne yardım edeceği beklenmektedir. Proje tamamlandığında, yoğun saatlerde gözlenen 100 dakikalık seyahat süresinin 15 dakikalara düşmesiyle emisyon miktarlarında, yakıt tüketiminde ve araç bakım masraflarında azalma gerçekleşerek ulusal ekonomimize 'olumlu katkı' sağlayacaktır.

"Bugüne kadar deniz altında sürdürülen 'olağanüstü mühendislik' çalışmaları, projenin 2016 yılı sonunda tamamlanarak İstanbulluların hizmetine sunulmasıyla 'görünür' hale gelecektir. Projemiz, bugüne kadar fizibil görülmemiş veya cesaret edilememiş, gelecekte 'uygarlık belgesi' olabilecek birçok proje için yüreklendirici olacak; daha derine, daha uzağa ve daha büyük çapa doğru yeni bir tünelcilik 'akımı' başlatacaktır."

Projemiz şimdiden, uluslararası saygın kuruluşlar tarafından 1 çevre, 1 yaratıcı altyapı ve 3 finansal ödül ile onurlandırılmıştır :

- '2014 yılı, En İyi Çevresel ve Sosyal Uygulama Ödülü', EBRD
- '2013 yılı, En iyi kamu-özel sektör işbirliği ödülü', EMEA Finance
- '2012 yılı, En yenilikçi 100 ulaşım projesi', Infrastructure Journal
- '2012 yılı, Avrupa'nın En İyi Proje Finansman Anlaşması', Euromoney
- '2012 yılı, Afrika ve Ortadoğunun En İyi Altyapı Proje Finansmanı', Reuters PFI

Projemizin kamuoyunda bilindiği ve ilginize layık olduğu ümidiyle, sevinçlerimizi sizlerle paylaşmaktan mutluluk duymaktayız.

Projemizin kapsadığı bütün başarıların altında yatan; başta 'İşverenlerimizin' geniş ufuklara uzanan vizyonu ve kararlılığı olmak üzere, uluslararası 'Finans Çevrelerinin' Türkiye'nin geleceğine ve ATAŞ'ın ortaklarına duydukları güvenin yanı sıra, projeyi gerçekleştirmek üzere harekete geçirilen 'Teknik Güçlerin' iş bitirme azmi, özverili çalışma temposu, yaratıcılık yetenekleri ve yüksek sorumluluk duyguları en önemli unsurlar olmuştur.

Projemize 'her süreçte' ve 'her kademede', heyecan içinde, cân-ı gönülden katkı koyan tüm kişi ve kuruluşlara, kalpten gelen duygularla teşekkür ederiz.

Duravit; Saf Biçimsellik

Daire. Kare. Dikdörtgen. Geometri, banyo tasarımı dâhil, mimari dünyasına kontrastı yüksek, farklı tasarım fırsatları getiriyor. Şekillerin dilinden daha ebedi ve daha yaratıcı bir şey bulunamıyor.

90° uyumlu tasarım lavabolar, birbirinden tamamen zıt iki geometrik şekli birleştiren kare ve daire kombinasyonları ile buluşuyor. Günümüz tasarımında daha fazla nesne mükemmel simetriden uzaklaşıyor. Örneğin, P3 Comforts duş taburesinin üzerindeki geleneksel kare şekli yerini yamuğa bırakıyor. İlk bakışta yuvarlak görünen Strack 2 lavabosunun oval olan şekli, banyo tasarımına dikkat çekici vurgular katıyor. Paiova 5 küvetinin çıkıntılı beşgen şekli ile Cape Cod lavabosunun nazik kıvrımlı üçlü oval şekli, geometrideki biçimsel dili yeni ve farklı bir düzeye taşıyor.

Ürün bilgileri:
- Starck 2 lavabo
- Paiova 5 küvet
- Architec lavabo
- P3 Comforts duş taburesi
- Cape Cod lavabo
- Vero lavabo

Duravit'ten Ufak Banyo Planları İçin Kompakt Tasarımlar

Sınırlandırılmış koşullar, tasarım özgürlüğünü de sınırlandırmak anlamına gelir. Oysa ayrılan alanın yaratıcı kullanımı küçük misafir banyolarını ve tuvaletlerini bile, büyük banyo kullanım alanları haline dönüştürebilir

Çok fazla kat alanı bulunmadığında, odağın temel unsurlarda ve bunların düzenlenmesinde olması gerekmektedir - adapte edilen ve düşürülen boyutlar kilit öneme sahip bulunmaktadır. Verimli bir düzen, örneğin, konfor odaklı P3 Comfort serimizin, 450 mm uzunluğundaki lavabosu ile elde edilebilir. Bu model ekstra kısa projeksiyonu ve yana montelenen batarya ile yerden önemli miktarda tasarruf sağlamaktadır. Vero ve 2nd floor serisindeki gibi dikdörtgen biçimler, özellikle daha küçük odalar için uygundur. Bu modeller, herhangi bir köşeye monte edilebilen, aynı ölçülerdeki dairesel lavabolara göre daha kompakt sayılırlar. Çapraz lavabosu ile Architec serisi güçlü ve iddialı bir rakiptir: Alışık olunmayan bir geometrisi ile misafir tuvaletlerinde bir klasik haline gelmiştir.

Eğer alan daha sınırlı ise, daha az girinti ve çıkıntısı olan klozetler uygun bir çözüm olacaktır. Birçok Duravit serisi, 480mm veya 485 mm ölçülerindeki alana uyum sağlayan ve duvara monte edilen klozet modelleri içermektedir. Pisuar ev kullanımı için kapak ile de kullanılarak, pratik bir ilave olabilir. Tuvalet ve pisuar, HygieneGlaze antibakteriyel seramik ile hijyeni yeni bir seviyeye taşır.

Gece kalan misafirler için duş ve depolama seçenekleri ile donatılmış konuk banyoları idealdir.

Yenilikçi OpenSpace B duş kabinleri, kullanımdan sonra kolayca duvara katlanması özelliği ile banyoda hareket alanını arttırmaktadır.

Küçük alanlardaki genel yaklaşım, duvarlardan faydalanmaktır: Uzun boy dolapları ve çok yönlü mobilya yelpazesi ile L- Cube serisi, sadece konuklar için uygun çözümü bulmakla kalmaz, aynı zamanda ikinci banyoyu değerli bir yatırım haline getirir.

Detaylara dikkat etmek, tasarımlardaki gösteriş ve küçük depolama alanları, kullanım alanlarının faydasının arttırılmasına yardımcı olur. Kullanılan malzemeleri sınırlandırmak, rahatlatıcı ve uyumlu bir etki yaratır. Sabun, fırça, losyon gibi düşünceli dokunuşlar, resmi geliştirip zenginleştirirken, konuk banyosunu da evin gurur köşesine çevirir.

Üyelerimizden haberler...

Mat Mermerin Doğallığı Vitra Solid Serisinde

VitrA, "Sade ve Zamansız" seramik koleksiyonunda yer alan Solid serisiyle, beyaz renkteki mat mermerin doğallığını ve saflığını mekânlarla buluşturuyor. Sadeliğin, modası hiç geçmeyecek estetiğini ve sakinliğini yansıtan Solid, yaprak desenli dekorları, üç boyutlu geometrik ve baskılı rölyefleriyle, yaşam alanlarını modernleştiriyor. Sırlı porselen seramiklerle tamamlanan serinin duvar karoları beyaz, porselen karoları ise beyaz ve gri renk alternatifleriyle sunuluyor.

Taş Dokulu Seramiklerle Evlerde Modern Görünüm

VitrA'nın yeni Nature Koleksiyonu'nda yer alan taş dokulu porselen yer ve duvar karoları, doğal görünümü ve sade tasarımıyla mekânlara modern bir görünüm kazandırıyor.

Yüz yıllardır alışılagelmiş farklı taş dokularına modern dokunuşlar katılarak yaratılan seriler, sofistike bir dekorasyon alternatifi sunuyor. İç ve dış mekânların yanı sıra, ticari yapılarda, dış cephede ve havuz kenarlarında kullanılabilen taş dokulu ürünler; Slate, Quarzite ve kum taşı başta olmak üzere traverten ve kaya görünümlerinden ilham alınarak tasarlanıyor.

Taş dokulu ürünler hakkında...

Temel yapı malzemelerinin, modern ve doğal renk paletiyle bir araya getirildiği yeni porselen karo serisi Fango Mix, çağdaş binaların yaratılmasına yardımcı oluyor. 80x80, 60x60 ve 22,5x90 cm olarak üç boyutta sunulan seri, dış ve iç mekânlarda kullanılabiliyor. Koyu gri, beyaz ve Noce renklerine sahip serinin; 80x80 ve 60x60 cm ölçülerinde ahşap, 22,5x90 cm ebadında çizgili dekor seçeneği bulunuyor.

İlhamını Marakeş'ten alan Vintage serisi, eskitilmiş görünümüyle mekânlara doğal bir şıklık katıyor. Soğuk beton renkleriyle ışıltılı taşları buluşturan geometrik dekorları, duvarlara farklı bir hava katıyor. Kilim desenli otantik dekor zamanın dışında bir dönemi yansıtırken, eskitilmiş görünümlü geometrik dekorlar, antik bir atmosferi modernize ediyor.

Quarzite taşıdan ilham alınarak tasarlanan seramik serisi Neo Quarzite, mekanlarda rahatlatıcı bir duygu yaşatıyor. Renk ve ebat çeşitliliğiyle iç ve dış mekanlar için ideal bir çözüm olan serinin beyaz, antrasit, moka ve krem renkleri bulunuyor.

Taş dokulu karo koleksiyonunda ayrıca Deja Vu, Brisith Stone, Rain Forest, Pietra Borgogna, Pietra Pienza, Pompei, Fokos, I Naturali gibi seriler de bulunuyor.

Vitra, Yeni Porselen Karolarını Cersaie Fuarında Tanıtıyor

VitrA, yeni karo serilerini, dünyanın en büyük seramik ve banyo fuarıCersaie'de tanıtmaya hazırlanıyor. 28 Eylül-2 Kasım 2015 tarihleri arasında, İtalya'nın Bolonya kentinde düzenlenecek fuarda, seramik ve banyo sektöründe dünyanın önde gelen kuruluşları, en yeni ürünlerini sergileyecek.

2003 yılından bu yana fuara katılan VitrA'nın bu seneki standında; uzman ekibinin tasarladığı seramikler, profesyonellere yönelik oluşturulan PRO yaklaşımı altında malzemeden ilham alan Nature, geniş renk dünyasıyla Arkitekt Color ve farklı yüzey özellikleriyle projelerde esneklik ve özgürlük sağlayan Matrix serileri sergilenecek. Farklı beklenti ve zevklere uygun tasarlanan seriler, mimarlara ve iç mimarlara geniş seçenekler sunmayı hedefliyor.

VitrA'nın Arkitekt Color koleksiyonunda, renklerin mükemmel uyumunu ve yarattığı etkileri mekânlara taşıyan porselen ve duvar serileri sergileniyor. Yaşamı çeşitlendiren, mekânlara anlam ve değer katan renkler, VitrA Arkitekt Color dünyasında mimarlara ve iç mimarlara ilham vermesi için yeniden düzenleniyor. 4 seriden oluşan koleksiyonda; kırmızı, mavi, yeşil, siyah ve beyaz gibi ana renklerin hakim olduğu Arkitekt Basic, havuz ve spa için tercih edilen mavi ve turkuvaz tonlarının yer aldığı Arkitekt Aqua, en çok tercih edilen nötr renklerden bej ve gri tonlarıyla üretilen Arkitekt Neutral, ilhamını güncel trendlerden ve moda renklerden alan Arkitekt Mood ziyaretçilerle buluşuyor.

Doğallığı ve yarattığı sonsuz olasılıkları mimarlara ve iç mimarlara ilham veren VitrA Nature Koleksiyonu, doğanın sürekliliğinden kopmayan, her gün yeni ve taze hissettiren yaşam alanları yaratıyor. Doğadan esinlenen koleksiyonda; mermer, taş, ahşap, metal, beton ve seramik gibi temel yapı malzemelerini farklı ebat, renk ve desenlerle zenginleştiren, zamandan ve trendlerden bağımsız seriler yer alıyor. Evlerden restoranlara, alışveriş merkezlerinden havaalanları ve otellere kadar her türlü mekânda kullanılabilen seriler, farklı ihtiyaç ve beklentiler için yenilikçi çözümler sunuyor.

VitrA'nın Matrix koleksiyonunda ise farklı yüzey özellikleriyle yaratıcılıkta yeni ufuklar açıyor. Matrix koleksiyonu, porselen dünyasında teknik ve yaratıcılığa geniş imkân veren ürün gamına ilham vermek, renk ve zenginlik katmak amacıyla tasarlandı. Toplam 6 yüzey bulunan Matrix koleksiyonu, 3 farklı ebat ve renk seçeneğiyle yaşam alanlarına farklı bir tarz katıyor.

TÜRKİYE
TOPRAK,SERAMİK,ÇİMENTO VE
CAM SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI

Burhaniye Mahallesi Beybostanı Sokak No: 30/A, 34676 Beylerbeyi-İstanbul
Tel: 0 (216) 422 09 39 pbx • Faks: 0 (216) 422 09 49
www.toprakisveren.org.tr • e-posta: toprak@toprakisveren.org.tr